

Petak, 23. maj 2003.

Svedok B-161

Svedok B-024

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.06 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej (May), ja sam pogledao svoje zabeleške, molim da mi date nešto više vremena da završim sa ovim, sa ovim svedokom u ovom prvom delu.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Daćemo vam pola sata.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli u vezi sa ovim događajem o kome ste dobili obaveštenje da se neki ljudi ubijaju, govorim o onome na čemu smo stali juče, u julu, kažete sredinom jula 1993. godine. Je li tako?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: 1995. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, 1995. godine, stalno pravimo tu grešku. Ja sam vas pitao jeste li nekoga obavestili?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koga ste obavestili?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Ja sam rekao da sam ja otišao u Mali Zvornik da pronađemo čoveka koga bi mogli pitati šta se to događa i da smo zajedno otišli u komandu vojske u Zvornik, da smo pozdravili načelnika brigade zvorničke, da nam je tamo dežurni rekao da je gospodin na lečenju,

Dragan Obrenović, ali da je došao za vikend i da je otišao, već tri dana je negde na liniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ste onda otišli ...

SUDIJA MEJ: Treba nam mikrofon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste otišli u policiju u Zvornik da obavestite nekoga u vezi sa tim tako, tako velikim i važnim događajem o kojima govorite? Svedok čeka da se ugasi moj mikrofon, a on se ne gasi.

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Mi smo otišli kod vojske, jer sam ja tamo video vojsku da to čini, ta zlodela da čini vojska.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa policijom niste ni kontaktirali?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Ne, nismo kontaktirali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Nismo sa policijom kontaktirali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čudno mi je da ne odete u policiju pošto ste vi radili u policiji.

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Rekao sam da sam video da vojska pravi zločine, i onda smo poznavali čoveka koji je bio njihov... Jedan od njihovih komandanata i htjeli smo da se informišemo šta se to događa. Jer se to čini na prostorima koje ja poznajem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sad mi recite koga ste obavestili o tome šta ste saznali, šta ste saznali tada, pošto kažete taj vam je bio na lečenju, videli ste samo tog jednog čoveka. Šta ste saznali dalje kad ste se našli tamo?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Pa ja sam juče rekao da sam saznao ko to čini i od koga je dobio naređenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naveli ste jednog čoveka ko to čini i rekli od koga je dobio naređenje?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li još nešto saznali u vezi sa tim?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Ništa više.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta se onda dogodilo, jeste li nekog onda obavestili o tome o čemu ste saznali?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Nismo imali koga da obavestimo, svi su ljudi bili po terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste se onda vratili u Srbiju?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da, jesam, ja sam nastavio za Beograd.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad ste se vratili u Srbiju?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Isto to veče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Isto veče?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste li nekog u Srbiji obavestili?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Ni tamo nismo imali koga da obavestimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, nije stvar zatvorene sednice, vi ste funkcioner Ministarstva unutrašnjih poslova koji je tamo bio i saznao nešto, doduše bio je privatnim poslom, ali saznao informaciju koja je važna. Zar niste smatrali za potrebno da napišete o tome neki izveštaj da pošaljete svojim pretpostavljenim u Ministarstvo?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Mislim da je tamo vrlo prisutna bila služba koja je bila odgovorna za takve stvari, da izveštava i vrh policije i vrh politike, prema tome koja je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste sebe smatrali, vi niste sebe smatrali nadležnim da obavestite po svojoj liniji svoje pretpostavljene?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Rukovodstvo tog vrha policije, linije koja je to radila je uvek zabranjivalo da se ja tamo bilo gdje pojavim, iako sam ja tamo imao potrebe da budem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi, dakle, nikoga niste obavestili o tome, po vertikali u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Nisam nikog obavjestio ,jer moj pretpostavljeni ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ne bismo gubili vreme, da ne bi gubili vreme, onda dalje sada da raščistimo zbog vremena nekoliko kratkih stvari. Ja sam juče još jednom proverio podatke kojima raspolažem, vi ste ovde rekli nekoliko stvari koje apsolutno nisu tačne, ja ću sad da vam dokažem da bi vi to morali znati. Postaviću vam nekoliko pitanja. Rekli ste da su u štabu u sedištu SDS neki ljudi maltretirani i ubijani. Po podacima koje ja imam niko nije ubijen, apsolutno niko. O tome čak nisu svedočili ni muslimanski svedoci da su po... Da je u štabu neko ubijen. Bilo je poginulih u tim borbama u Bijeljini i o tome postoji i knjiga. Jeste li vi ikad nešto o tome proveravali ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, vi ste ovde postavili čitavu seriju pitanja. Pre svega, iznešena je tvrdnja da, koliko sam shvatio, u Bijeljini u sedištu SDS niko nije ubijen. Recite nam kratko da li je to tačno ili ne?

SVEDOK B-161: U Bijeljini, iza zgrade SDS je ubijeno nekoliko desetina ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ću upravo da vam dokažem da vi ne govorite istinu iz razloga koje samo mogu da pretpostavljam. Dalje, vi ste rekli da je Arkan doveo 86 pripadnika Srpske dobrovoljačke garde tada u okolnostima u kojima ste ih objasnili, na poziv tog lokalnog rukovodstva i tako dalje. Rekli ste 86, je li tako?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Po mojim podacima, vi bi morali dobro znati koliko ih je doveo. Po mojim podacima, bilo je ukupno njih 24, a jedan od njih ima nadimak Hans i vaš je bliski rođak, je li tako?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Nikad nisam čuo za taj nadimak i nemam ni jednog rođaka sa tim nadimkom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sad ću vam, sad ću vam reći da, da to nije tačno, ali prethodno da vas pitam, da li ste umešani u neko ubistvo?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Nikada nisam bio umješan ni u kakvo ubistvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zar nije trebalo da idete na suđenje u Beograd u vezi sa ubistvom?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: To je problem države, to nije moj problem ... (izbrisano po nalogu Pretresnog veća) ...

TUŽILAC GRUM: Svedok je na početku svog svedočenja rekao da ovakva pitanja mogu da ga jasno identifikuju i tražio da na njih odgovara na privatnoj sednici.

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC GRUM: Takođe bih zamolio da ova poslednja rečenica bude izbrisana iz transkripta.

SUDIJA MEJ: U redu, idemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Na otvorenoj smo sednici.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine svedoče, vama je juče predložen dokument, to je taj tabulator 7, gde se jedan akt Službe državne bezbednosti navodi i gde se govori o datumu 23. marta 1992. godine. Je li tako?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da, momenat. Da.

SUDIJA MEJ: Dajte svedoku dokument.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vidite datum, je li tako?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Je li to datum koji je fiksiran tako da se odnosi na jedan vremenski trenutak koji je bio nakon priznavanja Evropske unije (European Union), Hrvatske i Slovenije, ali pre njihovog priznanja u Ujedinjene nacije (United Nations), a pre priznavanja Bosne i Hercegovine, je li tako?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Gospodine, kad je ko šta priznao, ja nisam pratio.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala. Je li ste pogledali taj dokument, da li ste možda vi taj dokument, da li ste pogledali taj dokument?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja bih vam predočio samo ovo što se nalazi na drugoj strani, drugi pasus otpozadi, a u engleskoj verziji to je zadnji pasus na drugoj strani. Jeste li videli to?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Na drugoj strani zadnji pasus?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Predzadnji.

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Predzadnji? Područje bihačke regije, je li mislite na to?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Možete li da pročitate to Sudu?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da. "Područje bihačke regije je nesumnjivo jedno od značajnih težišta uticaja obavještajne i propagandno-subverzivne aktivnost službi bezbjednosti Hrvatske kao i drugih stranih službi, posebno Nemačke (Germany) i Austrije (Austria). Radi primera navodimo da je tokom 1991. godine samo oko bihačkog aerodroma od strane JNA otkriveno pet ilegalnih radio stanica čiji su rukovodioci radili u korist Hrvatske, a od kojih je jedan uhvaćen."

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: E sad bih postavio pitanje koje bi moralo biti na privatnoj sednici.

(privatna sednica)

sekretar: Na otvorenoj smo sednici.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dva dokumenta od ovih dokumenata koje nećemo sad da uvodimo po zapisniku iz prethodnog

postupka, odnosno kad ste davali iskaz istražiteljima ste vi predali Tužilaštvu, je li tako?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Ne znam, da vidim koji su to dokumenti.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pa ona jedina dva dokumenta koja ste vi predali, ne bih ih navodio ...

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Pod kojim tabulatorom?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Pod tabulatorom 10 i 11.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, tražim da se ispitivanje po ova dva dokumenta odloži za kasnije, dok se ne dobije oslobađanje od državne tajne.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Onda bih ja pitao, da li je vama poznato da su i vlasti Republike Srpske, a takođe i najviši vojni organi vojske Savezne Republike Jugoslavije, odnosno Vojske Jugoslavije izdavali naredbe za to da se paravojne jedinice onemogućavaju u svom delovanju?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Je li zahvaljujući takvim odlukama došlo do hapšenja onih koji su delovali u okviru "Žutih osa"?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Juče ste, kad ste govorili o Kapetanu Draganu, a imam to iz iskaza vašeg koji ste dali u februaru mesecu 2003. godine, nedavno, i vi ste tu rekli, da ne ponavljam ono o čemu ste već govorili, da ste, nakon što ste videli ubistvo onog čoveka u reci: „Odmah sam ušao u automobil MUP-a Srbije koji sam koristio i koji je imao registarske tablice sa oznakom "M" i preko gvozdenog mosta sam se odvezao u Zvornik. Video sam kapetana Dragana da sedi u džipu sa svojim vozačem i organizuje vežbu". Koliko ima prostora između mesta gde je taj čovek ubijen i mesta gde ste videli kapetana Dragana?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Ima jedno 700 metara.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro. Ali ste takođe rekli da ste od određene osobe saznali tek mesec dana kasnije o načinu kako je taj čovek ubijen, je li tako?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A kako ste to mogli odmah da saopštite Draganu, tog istoga dana da mu to zamerite i da mu kažete ovo što piše ovde: "Budalo, šta to radiš?".

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da, ja sam to video svojim očima, ja i mnogo građana da je vežba organizovana ...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znam, ali vi ne znate, vi ste tek mesec dana kasnije saznali šta je ta... Šta se dogodilo zapravo, ali vi niste znali u momentu kad ste Dragana videli, a odmah ste mu zamerili kao da to znate.

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da, jer način na koji je to činio, način na koji je to činio nije uopšte logičan.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Šta činio?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Tu vježbu, tu vježbu što je činio.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pa ne, ali vi ste mu zamerili što je taj čovek ubijen, kakve veze ima on sa tim ubistvom, po vašoj proceni, ako se to dogodilo na sasvim drugom mestu od mesta gde je on sedeo?

SUDIJA MEJ: Ja mislim da svedok nikada nije rekao da je on u to vreme optužio Dragana za ubistvo tog čoveka. Možda se varam, ali to je svakako utisak koji sam ja stekao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, vi ste to ...

SUDIJA MEJ: Dajte da pitamo svedoka da nam pojasni. Gospodine, jeste li vi u to vreme optužili kapetana Dragana za ubistvo tog čoveka?

SVEDOK B-161: Časni Sude, mi smo to, vrlo je bilo blizu, vidjeli organizovanu grupu naoružanih ljudi na čelu sa kapetanom Draganom koji su izvodili neku vežbu. Pošto ja tu poznajem svaki kvadrat, meni nije bilo logično da su mogli bilo kakvi teroristi ući u jedan mali grad koji nije duži od jedan kilometar, koji nije širi od nekoliko desetina metara i nema tog teroriste koji bi tu ušao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Časne sudije, ja na tome neću insistirati, tu je zapisnik pa ćete vi to pogledati, ja sam to tako razumeo i on

je to tako kazao, a vi ćete uostalom pogledati, vi o tome odlučujete. Vi ste juče spomenuli gospodina Šainovića?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da, jesam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Samo ste ga na jednom mestu spomenuli u ova dva iskaza, pa čak i u onom iskazu od februara meseca niste ga spominjali, ali ste ga u prvom iskazu, na prvoj strani ste samo rekli da znate da Slobodan Milošević vodi kao predsednik Srbije, a Nikola Šainović kao predsednik Vlade Srbije, i to je sve što ste u ta dva iskaza rekli. Šainovića uopšte niste spominjali ranije. Kako to možete da objasnite?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Ja sam spomenuo Šainovića u onom djelu gde sam rekao da sam imao kontakt sa Tomicom Raičevićem i ispričao mu te slučajeve koji se događaju na samoj granici između Srbije i Bosne i Hercegovine i onda je on meni predložio da ja dođem kod njega kući, da će večeras baš kod njega doći. On je ga zvao Šaja, gospodin Šaja ...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To smo čuli, ja sam to razumeo, ne bih da se na tome zadržavam, mene samo interesuje zašto to, eto što sad pričate ništa niste rekli ni u februaru mesecu ove godine kad ste bili ispitivani od istražitelja?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Ja ne znam šta su me pitali, a šta sam ja znao, ja sam im rekao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I dobro, sad ste rekli da ste ga videli.

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Video sam ga, da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste videli samo jedno ubistvo, kako ste opisali, ono u reci. Jeste li mu to kazali?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Ne, ne, to je ubistvo bilo posle, 1995. godine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A to je bilo posle?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači vi njemu niste mogli da kažete ništa što ste vi direktno videli?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Ja sam njemu rekao onu grupu građana kad sam video, civila koji su bežali u Srbiju, na mostu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi njemu ništa niste mogli da kažete, da ste videli bilo koji zločin koji se dogodio direktno

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Pa ja nisam ni rekao Šainoviću da sam video zločin, nego sam video jedan, jedan, ovaj, momenat, kada civili uspaničeno beže i vrište i govore kako se tamo ubija i ništa više.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala, još zadnje pitanje. Na pitanje gospodina Gruma (Groome), vi ste rekli da ste videli u Beogradu da pred zgradom u kojoj je bilo sedište partije koju je vodio Arkan stoje naoružani ljudi?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da, to je videlo pola beograđana.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li je pola beograđana videlo dva civila bez oružja ili dva civila sa mašinkama i nekim oružjem, to vas pitam?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: U jednom periodu je bilo sa mašinkama i u uniformama sa oružjem a onda je reagovala služba pa su oni bili u civilu. Znači, to je trajalo godinama.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Zar nisu godinama stajali isključivo u civilu, čak se nisu ni pištolji videli?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Bio je, bio je period kad, kad su bili i sa "Heklerima" (Heckler & Koch), sa "Heklerom" i u uniformi.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Zar nisu to bili samo telohranitelji u civilu?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Ne znam ja, ne u civilu. Gospodine, bilo je perioda kad su bili u uniformi, bilo je perioda kad su bili u civilu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, mikrofoni nije bio uključen, ali ako je to bilo poslednje pitanje ...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Pa teško je zaista svakog momenta voditi računa i o mikrofONU i o pitanjima, ja pokušavam koliko mogu, zaista je to teško. Nije mi zla namera da to radim ...

SUDIJA MEJ: U redu je, prihvatamo. Svi moramo da se naviknemo na takve stvari.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

SUDIJA MEJ: Dobro. Izvolite, gospodine Grum.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, samo još nekoliko pitanja za vas. Hteo bih da se vratim na dokument pod tabulatorom 7, dokaznog predmeta Tužilaštva broj 450, mislim da ga još uvek imate pred sobom. To je dokument o kojem ste nam već pričali, naslov je "Akcija 'Saradnja'", to je dokument saveznog sekretara za unutrašnje poslove, datum je 23. mart 1992. godine. Molim vas da nam pročitate prvu rečenicu koja ide posle "neka opšta saznanja vezana za region u celini". To je tabulator 7, verzija na srpskom je odmah iza engleskog prevoda.

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: "Neka opšta saznanja vezana za region u celini. Ključna je ocjena da je odnos snaga, kada bi se uslovno apstrahovali potencijali JNA na strani Muslimana, kako u broju boraca koje bi maksimalno mogli pokrenuti, 60.000 pa i više, tako i po količini i po kvalitetu oružja kojim raspolažu, za sada pretežno lako, ali vrlo savremeno oružje, sa tim da su, prema najnovijim saznanjima, uspeli da broj lakih topova povećaju na oko 20."

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Moje pitanje za vas je da li ispravno čitam ovaj izveštaj ako kažem da najvažnija ocena u ovom dokumentu procena potencijala muslimanskih snaga u tom regionu ukoliko dođe do sukoba?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih želeo da skrenem vašu pažnju na, mislim da je to kod vas u vrhu osme strane i taj pasus počinje sa "stanje na području opštine Bosanska Krupa".

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dobro. Zanima me drugi deo tog pasusa. Pročitacu vam to na engleskom i zamoliću vas za komentar, vi možete da me pratite na originalu. Kaže se: "Za svaki slučaj, poslednjih dana su spremni da u cilju podele blokiraju i sporne teritorije u samom gradu ukoliko dođe do aktiviranja odluke o pripajanju Banjalučkom sektoru". Kraj citata. Molim vas da pročitate i ostatak teksta ukoliko vam je potrebno zbog konteksta. Moje pitanje je da li je u vreme kada je stvoren ovaj dokument već postojao plan za podelu policijskih snaga u Bosanskoj Krupi, odnosno da li je to ispravno shvatanje ovog dokumenta?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Da, ali meni ovi dokumenti nisu poznati, ja ne znam šta se tamo događalo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sledeća tema u vezi koje imam nekoliko pitanja tiče se nečega šta vas je gospodin Tapušковиć pitao u vezi vaše izjave, kada je tvrdio da ste nešto propustili da naznačite u vašoj izjavi. Ja ću sada pročitati jednu rečenicu iz vaše izjave i zamoliću vas da nam kažete da li sećate da ste to rekli istražitelju, reč je o izjavi iz 2002. godine. "Otišao sam pravo u Raičeviću kuću, budući da sam znao da će na taj način to da dođe do Slobodana Miloševića, putem Šainovića". Sećate li se da ste to izjavili istražitelju Tužilaštva?

SVEDOK B 161 – ODGOVOR: Da, vrlo se sjećam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Postavljena su vam pitanja u vezi činjenice da je došlo do krivičnog gonjenja braće Vučković, pripadnika "Žutih osa". Želeo bih da pojasnimo nešto u vezi vremenskog perioda. Rekli ste da ste videli vozila koja su pripadala arkanovcima i mogli ste da ih identifikujete kao takve jer su imali oznaku tigra. Kada ste videli ta vozila, da li je to bilo pre ili posle ovog sastanka sa Šainovićem kada ste ga obavestili o tome šta se događa u Zvorniku?

SVEDOK B 161 – ODGOVOR: Ja sam vidio vozila i prije i poslije i dugo vremena su bila prisutna na tim prostorima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi ikada lično znali za krivično gonjenje nekog pripadnika arkanovaca za ono šta se dogodilo u Zvorniku, kao što su braća Vučković bila krivično gonjena za događaje u Zvorniku?

SVEDOK B-161 – ODGOVOR: Nisam čuo nikad da je neko krivično gonio članove Arkanove vojske, grupe.

TUŽILAC GRUM: Nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Gospodine svedoče B-161, ovim se vaš iskaz pred Sudom završava. Zahvaljujem se što ste došli na Međunarodni tribunal da svedočite. Možda ćete ponovo biti pozvani da se osvrnete na neke druge stvari. Sada možete da se povučete.

TUŽILAC NAJS: Pre nego što se svedok povuče, ja bih hteo da pređemo na privatnu sednicu, jer se ovo tiče nečega u vezi sa rasporedom svedoka. Prvo šta bih hteo da kažem je nešto šta želim da čuje i svedok pre nego što ode.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, na otvorenoj smo sednici.

(Pretrsko veće se savetuje)

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, imamo poteškoće sa gospodinom Kristanom, stručnjakom za ustavno pravo. Radi se o sledećem, on je Slovenac i on bi svakako radije svedočio na svom jeziku. Iako on vrlo dobro govori BHS, ipak se bolje oseća ako govori slovenački. Mislim da se ovde ne radi ni o kakvom političkom pitanju, on se jednostavno lakše izražava na slovenačkom jeziku i mislim da nije fer da se prisiljava da svedoči na BHS-u. Slovenački prevodioci koji su bili angažovani za ovu nedelju su, koliko sam shvatio, otišli i ne mogu da se danas kontaktiraju. Molim vas da me ispravite ako grešim.

prevodioci: Ne grešite, gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Ako sam dobro upoznat sa situacijom, oni će da se vrate, odnosno mogu da se vrate u ponedeljak i utorak. Problem je u tome što profesor Kristan mora da bude u Ljubljani u ponedeljak uveče, a svi letovi su prebukirani. To znači da, čak i ako sa njegovim svedočenjem započnemo u ponedeljak, a bude nam potreban još jedan dan, nećemo moći da završimo ove nedelje. Tako da ne znam kako ćemo to da rešimo.

SUDIJA MEJ: Postoji još jedan problem u vezi sa ovim svedokom koji je pokrenuo amikus i kojim moramo da se pozabavimo. Mislimo da je ovde pokrenuto veoma važno pitanje koje se tiče dopustivosti njegovog svedočenja kao eksperta. To prvo moramo da rešimo.

TUŽILAC NAJS: Da, svakako da. Mi svakako možemo, šta god da se dogodi, kakva god da je situacija, mi o tome možemo da raspravljamo danas. Dakle, to je problem sa doktorom Kristanom. Sud će se priseliti da bi gospodin de la Bros (Renaud De La Brosse) trebalo da se vrati u ponedeljak u 9.00, kako bi završio sa svojim svedočenjem, mislim da je tu preostalo još sat ili nešto više unakrsnog ispitivanja. Ne znam kakav je njegov raspored za ostatak nedelje, ali ako se dobro sećam, on ima predavanje sredom, kasno sredom i četvrtkom, bar je tako bilo prošle nedelje. Prema tome, njegovo svedočenje bilo kojeg drugog dana sem u ponedeljak ili utorak bi moglo da bude problem, mada ja o tome još nisam razgovarao sa njim. Imamo jednog svedoka koji sada može da počne i ne želimo da na diskusiju o proceduralnim stvarima trošimo raspoloživo vreme sad kad smo identifikovali problem. Dakle, tu je svedok B-024 koji će da počne danas, ali će se njegovo svedočenje svakako nastaviti i u ponedeljak. Ukoliko danas ne budemo mogli da počnemo sa svedočenjem eksperta za ustavno pravo, bar u onom delu njegovog svedočenja koje može da se prihvati kao ekspertsko, imaćemo dilemu. Dakle, druga opcija je B-024, osim ako nećete to da ukomponujete u neko drugo svedočenje. B-024 će ionako morati da svedoči i u ponedeljak, što znači da sa de la Brosom nećemo moći da završimo u ponedeljak, a sasvim sigurno nećemo imati mogućnost da Kristan svedoči u ponedeljak.

SUDIJA ROBINSON: Želeo bih da kažem nešto u vezi sa teškoćama sa kojom ste se suočili i sa kojom će se i optuženi suočavati prilikom dovođenja svedoka ovamo. Radi se o logističkim problemima i ti problemi postoje zbog toga što svedoci moraju da se dovodu sa nekih drugih mesta. Meni se čini da svedočenje pred Međunarodnim sudom ipak nešto znači. Ponekad kad čujem neke od razloga koji se nude kao objašnjenje, stvarno počnem da se pitam da li ljudi zaista shvataju, da li svedoci zaista shvataju koliko je važno da se svedoči pred ovim Međunarodnim sudom. Mislim da bi ponekad svedočenje trebalo da ima primat nad ostalim dužnostima svedoka i mislim da bi tužilac trebalo da im skrene pažnju na to. Ovo je jedan važan Međunarodni sud koji je osnovao Savet bezbednosti (UN Security Council) i svedočenje pred ovim Sudom ipak ima poseban značaj. Znae, mi ne

možemo stalno da radimo tako da to bude praktično za svedoke. Po mom mišljenju, optuženi prilično često trpi značajnu štetu zbog takvih promena u rasporedu svedočenja svedoka. Želeo bih da skrenete pažnju vaših svedoka na činjenicu da je svedočenje pred ovim Sudom posebno značajno i važno i da oni to moraju uzeti u obzir kada procenjuju koliko su njihove druge dužnosti važne, a meni se ponekad čini da su neke od njih vrlo ordinarne.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mi ćemo se sigurno osloniti na vaše reči kad budemo razgovarali sa svedocima i diskutovali o tome u kojoj meri treba dozvoliti da njihovi interesi utiču na raspored ovog suđenja. Samo dve stvari sa tim u vezi. Mi, naravno, nemamo nikakvu snagu prinude. Druga stvar je da se priličan broj svedoka oseća nelagodno, ali da oni nađu načina da prevaziđu tu nelagodnost kako bi svedočili, ponekad ostajući ovde dosta dugo vremena. Takođe, kao što će se Pretresno veće da seti u vezi sa nekim od naših najpoznatijih svedoka kao što je bio lord Ešdaun (Paddy Ashdown), ponekad su svedoci sasvim ostavljali po strani svoje druge dužnosti kada je bilo nužno da ovde svedoče. Prema tome, mi ćemo sigurno da se oslonimo na ovo šta ste rekli, ali moram da vam kažemo da velika većina svedoka trpi velike neugodnosti upravo kako bi mogla da pomogne Pretresnom veću. Vrlo je mali broj svedoka koji imaju obaveze za koje ponekad smatraju da moraju da imaju primat nad svedočenjem. Prema tome, kada je reč o stručnjaku za ustavno pravo, ja smatram, iako to još nisam potvrdio sa njim, jer mi nije bio u vrhu prioriteta, ali mislim da on u utorak treba da primi neku nagradu od nekog tela Evropske unije i da je to bilo odavno zakazano, a to je nešto što se ne može iznenada prebaciti na neki drugi dan.

SUDIJA MEJ: Možda bi to mogli da rešimo tako što bi podelili njegovu svedočenje. Ne izgleda da ćemo uspeti da sada počnemo i završimo sa B-024, kao ni sa gospodinom de la Brosom u ponedeljak. Možda bismo mogli da razmislimo i o stavu doktora Kristana. Naime, sada smo tek obavesteni o nečemu šta ranije nismo znali, iako to stoji u njegovom izveštaju, a to je da li je on zapravo uopšte prikladan svedok za pitanje autonomije Kosova. Možda je prikladan za sasvim druge stvari. Naravno, sada govorim u svoje lično ime. Ipak, kada je reč o pitanjima federacije, on je potpuno nepristrasan ekspert. Teškoće koji su spomenuli amikusi, sada opet govorim u svoje lično ime, ja se nužno ne slažem sa predloženim rešenjem, mislim da je to pitanje koje treba raspraviti i morao bih da saslušam njihove argumente, dakle, čini

mi se da je pitanje koje su oni otvorili stvarno pitanje i da će to zaista uticati na težinu reči svedoka. Moraćete i o tome da razmislite.

TUŽILAC NAJS: Razmišljao sam o tome i to je, naravno, stvar koju bih radije rešio ranije nego kasnije, kako bih mogao da planiram unapred. Dozvolite mi da vam sada kažem tri kratke stvari, a zatim ćemo nastaviti sa izvođenjem dokaza. Prvo, tu se radi o stvarima koje mogu da budu korišćene za diskvalifikaciju. On će sigurno moći da Sudu objasni zakonodavstvo i da ukaže koji zakoni mogu da utiču na relevantna pitanja. Zatim je na Pretresnom veću da kaže, na primer, da to poveže sa pitanjem hrvatske državnosti. Pretresno veće je onda u situaciji da samo, posle što vidi odgovarajuće zakone i uveri se šta oni znače, da donese svoje odluke. I treća stvar, pokušavam sada da pronađem refrencu, ne znam da li se to već pojavilo, ali verovatno se sećate, ja se sećam da sam već jednom ranijom prilikom, pre nekoliko meseci objasnio da se pokazalo veoma komplikovano da se pronađu ljudi koji su u državama kojima se bavimo voljni da svedoče o ustavnom pravu. Ovo je osoba koja je bila na visokom položaju i koja je izuzetno kvalifikovana, a da li je u tome imala sopstvene interese, to je već druga stvar. Dakle, imamo poteškoća u pronalaženju ljudi koji žele o tome da svedoče pred Sudom. Ovaj svedok ima ogromno znanje i već je potrošio mnogo vremena pripremajući svoj izveštaj. I pazite, tu se radi o jednoj stvari o kojoj uvek može da se iznese tvrdnja o tome da je neko pristrasan, zavisno od toga kojoj nacionalnosti pripada. Međutim, mi smatramo i da je on i da je njegov položaj potpuno transparentan i da on može vama da govori o tim stvarima sasvim jasno i otvoreno. Takođe smatramo da će lako moći da se razlikuje onaj deo njegovog svedočenja u kojem nema nikakvog interesa od onog dela u kojem je on imao neke interese. Naravno, on je Slovenac i njegov je interes kao Slovenca različit od onih koji možda dolaze sa Kosova ili Srbije. Evo, dakle, to su stvari koje sam želeo detaljnije da objasnim. Mi svakako želimo da vi čujete njegov iskaz iz mnogo razloga, između ostalog i zbog toga što je on već završio mnogo posla, što je on veoma učen čovek i što može da nam objasni relevantne zakone. Međutim, to nam još ostavlja ovog poslednjeg svedoka. Budući da smo sada na javnoj sednici, neću ništa više o tome da kažem, neću ništa da kažem o tome kada će on da se vrati da završi svoj iskaz. Verovatno Pretresno veće želi da se ja još jednom ovog jutra vratim i objasnim situaciju u vezi sa njim. Naravno, što se pre to razreši, to bolje.

SUDIJA ROBINSON: Hvala.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, gospodine Miloševiću. Mi sada predlažemo da rešimo pitanje koje su otvorili amikusi, a koje se tiče prihvatljivosti, odnosno dopustivosti svedočenja ovog eksperta. Bilo bi dobro da makar čujemo argumente o tom pitanju. Govorim u svoje sopstveno ime i meni se čini da bi bilo razumnije da to sada rešimo, nego da nastavimo sa ispitivanjem sledećeg svedoka, a onda ćemo njega i eventualno druge svedoke da dovršimo u ponedeljak. Da, gospodine Miloševiću, saslušaćemo ono šta želite da kažete. Ono o čemu ćemo sada da razgovaramo je... Možda ste videli podnesak koji su dostavili amikusi koji se tiče prihvatljivosti, prikladnosti stručnog svedočenja doktora Kristana kao veštaka. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Možete izvesti koga hoćete svedoka, ja ću ispitivati svakog svedoka, to uopšte nije problem. Ali ja želim da vam skrenem pažnju da je, rekao bih, nepristojno, ne samo nedopustivo, krajnje nepristojno stalno okretanje ovog redosleda. Juče ste saopštili da Kristan svedoči danas. Sinoć su meni u ćeliju doneli, znači, posle zatvaranja ovaj bajnder, evo pogledajte ga, ovaj bajnder koji se odnosi na Kristana da bih ga mogao noćas da pročitam. Sada čujemo da ne svedoči Kristan, nego da će sad da svedoči svedok B-024. E ja ne razumem, ako ste vi na moje insistiranje ustanovili ovde neki, rekao bih, osnovni red da bar imamo sedam dana unapred raspored svedoka, kako je moguće da se na ovako jedan, rekao bih, nepristojan način radi. Ja odlazim znači juče sa saznanjem da Kristan svedoči, u potvrdu tome dobijam, jer službenik koji čeka u zatvoru ne radi posle 17.00, on je znači od Sekretarijata (Registry) dobio zadatak da čeka posle radnog vremena da mi ovo donese. On mi donosi ovoliki bajnder koji se tiče Kristana i ustavnih pitanja, ja ga noćas treba da proučim i proučim ga, a onda jutros čujemo, e sad neće da svedoči Kristan nego će B-024, a Kristan ne znamo kad će svedočiti. Imamo sad jednog prekinutog svedoka, imamo jednog prekinutog de la Brosa kojeg ćemo nastaviti u ponedeljak, ne znamo kad će Kristan, sad će B-024 i tako dalje. Ja insistiram da se neki red koji će ove stvari dovesti u okvire pristojnosti ovde odredi i da jednostavno, ako neko nema odgovarajućeg svedoka u odgovarajuće vreme onda ne može da stavlja zakrpe i popravlja neki vremenski program time što će da pravi stalno neke izmene. Jednostavno, smatram da je to nepristojno, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Dobro, čuli smo što imate da kažete. Izvolite, gospodine Kej (Kay).

PRIJATELJ SUDA KEJ: Da li Sud sada želi da razgovaramo o doktoru Kristanu?

SUDIJA MEJ: Da.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Nama se naime čini da postoji očigledni sukob interesa u situaciji u kojoj je jedan sudija bio pripadnik najvišeg Suda svoje zemlje i bavio se donošenjem odluka, a sada se ta ista osoba poziva kao veštak i to u ulozi osobe koja daje uputstva i smernice ovom Sudu.

SUDIJA ROBINSON: Uputstva sumnjam, veštaci ne daju uputstva Sudu, oni svedoče o svojoj ekspertizi. Ako kažete uputstva, to je malo preterano.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Pa, svrha pozivanja veštaka, odnosno eksperta i uopšte kako čovek dođe u kategoriju veštaka je to da se od njega očekuje da sudije uputi ustvari koje njima nisu poznate i u vezi sa kojima im je potrebna posebna pomoć.

SUDIJA ROBINSON: Zavisno od toga kako tumačite reč uputiti.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Da.

SUDIJA ROBINSON: To dolazi iz latinske reči instrukcija, to u svakom slučaju znači davati uputstva, navoditi.

PRIJATELJ SUDA KEJ: U redu, ne mogu da se žalim na prevod. Međutim, ono šta imamo ovde je jasan konflikt interesa. On bi sada ovde trebalo da sudi o svojim sopstvenim prethodnim odlukama i svojoj ulozi u donošenju tih odluka. Ja sam razmotrio taj aspekt njegovog izveštaja i moram da kažem da ne znam koliko daleko to ide i koliko je on bio uključen u druge aspekte koji se odnose na ustavno pravo. To će možda da se otkrije tokom unakrsnog ispitivanja. Ukoliko do toga dođe, možda će problem sa kojim smo suočeni da bude još i veći od ovoga koji sam sada identifikovao, a koji je očigledan, koji je meni bio očigledan, pošto su mi drugi ukazali na njega.

SUDIJA ROBINSON: Dakle, pitanje koje ste vi identifikovali tiče se autonomije svedoka.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Da.

SUDIJA ROBINSON: Međutim, tu takođe postoji pravo na samoopredeljenje, on je pred Sudom već izrazio svoje mišljenje o tome i dao stručni savet.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Da, to su predlozi. Ako uzmemo u obzir činjenicu da je on bio sudija Ustavnog suda, možda je on kasnije imao izvesnu savetodavnu ulogu u kasnijim događajima u Jugoslaviji koja se ne vidi jasno iz izveštaja. Sudije često pitaju za savet o mnogim stvarima i oni vrlo često daju svoja savetodavna mišljenja raznim vladinim telima i institucijama. Takođe, oni učestvuju u javnom životu na taj način. Ja ne znam čime se on još sve bavio, osim onoga šta jasno može da se vidi iz izveštaja. Prema tome, ja sada želim da kažem da smo identifikovali jedan problem, ali možda postoji i veći problem kojeg ja u ovom trenutku nisam svestan. I ja ne kažem da je ovo šta smo do sada identifikovali sve u vezi sa ovim pitanjem. Radi se jednostavno o tome da veštak dolazi pred Sud u jednom posebnom statusu i njegova je uloga posebna. Postoji razlika između ove vrste svedoka i, na primer, svedoka koji je izumeo alko test. Zamislimo da taj gospodin, nazovimo ga gospodin Lajon (Lion), dođe pred Sud i objasni kako radi aparat kojeg je izumeo. On može da objasni zašto se aparatom može da očita ono šta se očitava. To je dakle, ekspert, veštak koji je učestvovao u procesu prozvodnje nekog instrumenta. Međutim, ovo ovde je sudija koji ima svoja pravna mišljenja, a ta mišljenja ne dele nužno i svi drugi. Njegovo mišljenje je bilo izdvojeno i ta presuda je donešena većinom glasova. Prema tome, ta vrsta ekspertize je različita od ekspertize veštaka koji je nešto konstruisao i to objašnjava. Dok u kategoriji izumitelja mogu da postoje dobri argumenti da se takvom čoveku dopusti da svedoči kao veštak, ovde ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, uzmite dva scenarija. Može li ovo da se uporedi recimo sa jednim uglednim doktorom koji je obavio operaciju na srcu, nešto je krenulo pogrešno i stvar je završila na Sudu. Onda se on pozove kao veštak za metodu koju je koristio. To možda i nije najbolji primer, zato jer takav doktor može da bude i optuženi pred Sudom. Ali uzmimo onda i drugi scenario, ugledan doktor obavi operaciju na srcu jednom konkretnom metodom. Kasnije dođe do druge operacije na srcu prilikom koje je korišćena

ista metoda, nešto krene naopako i druga operacija završi na Sudu. E sada, prvog doktora pozovu da svedoči pred Sudom, ne samo o metodi koju je koristio drugi doktor, nego i o svojoj sopstvenoj metodi koja onda postaje jedno od spornih pitanja u takvom predmetu. Meni se čini da je ova situacija u izvesnoj meri analogna situaciji u kojoj se neki sudija poziva da svedoči kao veštak u vezi sa temom koja je sporna u predmetu u kojem je i on bio jedan od aktivnih učesnika. Prema tome, distanca koju ekspert mora da ima prema događajima koji su sporni, u ovom slučaju ne bi postojala, barem se meni čini, ne bi postojala u vezi sa pitanjima autonomije gde je on imao izdvojeno i suprotno mišljenje i pitanjima na prava na samoopredeljenje, gde je on dao savetodavno mišljenje.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ja smatram da je razlika između ova dva predmeta put kojim ste vi pošli na samom početku. Naime, prvi doktor bi mogao i sam da bude optužen u jednoj parnici za loše obavljanje profesije i tada ne bi bilo prikladno da se on smatra veštakom. Međutim, na suđenju nekom drugom doktoru, on ima distancu od spornih pitanja pred Sudom i on tada može i sa Sudom da podeli svoju ekspertizu, barem u onoj meri u kojoj se ona donosi na njegovu uspešnu operaciju. Doktor Kristan je naravno direktno učestvovao u tim događajima. On je učestvovao u većanju, u diskusiji sudija, u razmeni beležaka i dokumenata, što znači da on nema nikakvu distancu od tih pitanja. Da je sporno pitanje na ovom suđenju neka druga država u kojoj su se pojavili slični ustavni problemi, onda bismo mogli da vidimo o čemu se radi. Da se ovde radi o spornom pitanju koje je rešavano posle njegovog mandata u Sudu, a koja se odnosi na ustavna pitanja do kojih je došlo posle 1992. godine, tada bi on takođe govorio o svojoj ekspertizi. Međutim, ovde sada govorimo o temi koja je od fundamentalnog značaja za ovaj predmet. O ovoj temi se mnogo govorilo.

SUDIJA KVON: Dozvolite mi da razjasnimo nešto. Vi ne tvrdite da doktor Kristan uopšte ne bi trebalo da saslušamo, nego se protivite tome da on ovde dođe sa statusom veštaka, a ne protivite se tome da bude saslušan kao običan svedok. Da li sam u pravu?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Tako je. Ja nisam nikada rekao da njegov iskaz nije relevantan i da nema dokaznu vrednost po Pravilu 89. Ono šta sam ja rekao je da on kao veštak, a to je druga kategorija svedoka, regulisana drugim delom pravilnika, Pravilom 94 i dakle ako uzmemo u obzir sve šta sudije

i advokati uzimaju u obzir u vezi sa veštacima, onda on spada u jednu kategoriju koja u njegovom slučaju nije prikladna. Mi smatramo da ova razlika nije nevažna.

SUDIJA MEJ: Ali ako je to tako kao što kažete, u čemu je onda uopšte svrha njegovog pozivanja, ako on nije veštak?

SUDIJA KVON: To bi bilo malo razlika, ako on uopšte dođe.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Pa evo, da parafraziram tuđe reči, to nije moj problem. Na njima je da to reše, a ne na meni. To je problem koji treba da se reši ukoliko želite da ga pozovete i ukoliko ono šta on kaže kao običan svedok može da bude osporavano i raspravljano. Meni se čini da se ovde radi o jednoj veoma neobičnoj situaciji u kojoj se veštak u ovakvoj situaciji poziva da zapravo da svoje mišljenje i sud o svom vlastitom protivnom mišljenju kao veštaka.

SUDIJA MEJ: Ali ako je on običan svedok, onda on ne može da da svoje mišljenje. Upravo se o tome radi. Veštaci iznose svoja mišljenja, obični svedoci ne iznose svoja mišljenja.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Upravo tu i leži opasnost. Ako on ne daje svoje mišljenje, ako se on pozove da vas savetuje u vezi sa raznim ustavnim pitanjima sadržanim u njegovom izveštaju i ukoliko onda on uputi Sud da se osloni na odgovarajuće dokumente i paragrafe bez davanja mišljenje, on to može da učini kao običan svedok.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Kej, kako biste vi odgovorili na argument koji bi mogao da se iznese da se ovaj problem može da se razreši jednostavno davanjem izvesne težine njegovom iskazu?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Po mom mišljenju, to je jedan veoma komplikovan način da se o tome sudi, jer vi zapravo kažete da mišljenje koje će on da da... Ustvari, dozvolite mi da ponovo razmislim o tome. Znači, vi kažete da bi onda on došao kao običan svedok ...

SUDIJA MEJ: Ne. Pretpostavimo da on ovamo dođe kao veštak, da da svoj iskaz kao veštak. Međutim, gospodin Najs je rekao da se ovde radi o

pitanjima diskvalifikacije svedoka. Drugim rečima, pitanje je kolika će težina biti data iskazu svedoka. Prema tome, ako ga mi tretiramo kao veštaka, onda ćemo da procenimo koju težinu treba dati njegovom iskazu i da li mu uopšte treba da damo neku težinu.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Da, to je koncept koji obično ne primenjujemo na veštake, jer će se neka pitanja osporavati. Međutim, ukoliko status i uloga nekog konkretnog svedoka dođu u pitanje i to u vezi sa ovim konkretnim pitanjima, pitanjima koji proizilaze iz njegove lične umešanosti u celu stvar, onda dolazimo do pitanja nepouzdanosti. To zapravo leži u osnovi i tako treba da se sudi o celoj stvari.

SUDIJA MEJ: Vidim koliko je sati. Da li želite još nešto da dodate?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ja znam da gospodin Tapušковиć želi još nešto da kaže. Mi obično razgovaramo na francuskom, ali to ne možemo da učinimo u sudnici.

SUDIJA MEJ: U redu, idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Kej.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Nemam ništa da dodam na osnovu razgovarao sa gospodinom Tapušковиćem osim da, što se tiče težine koju valja pripisati svedočenju, pošto smo o tome razmislili, samo ako će Sud da ga tretira kao običnog svedoka po ovom pitanju.

TUŽILAC NAJS: Ne znam da li optuženi želi da doprinese ovoj diskusiji.

SUDIJA MEJ: Ne.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mislim da ovde postoji nekoliko nesporazuma. Ovo je svedok kojeg mi, po mom mišljenju, jednostavno treba da saslušamo. Pre nego što vam ukratko iznesem argumente, dozvolite mi da vam predložim jednu analogiju. Nedavni izbor predsednika Džordža Buša (George W. Bush) je usledio posle jednog vrlo poznatog postupka saslušanja

pred Vrhovnim sudom Sjedinjenih Američkih Država (Supreme Court of the United States), gde su se sudije podelile oko nečega šta je bilo ili je izgledalo kao političko pitanje. Odluka je doneta. Da je bilo ko od ovih uvažениh sudija upitan da indentifikuje zakone na osnovu kojih je ta odluka donešena, materijal na kojem je ta odluka zasnovana, osnove pravnog sistema Sjedinjenih Američkih Država (United States of America), američke sudove, postupak odlučivanja i tako dalje, da li bi bilo sumnje da su te sudije eksperti, vrhunski stručnjaci u toj oblasti? Po našem mišljenju, naravno da ne bi. Da li to podržava argument da bi ovaj svedok morao da se sasluša po onim pitanjima u vezi kojih je ekspert? Da, ali idem dalje. Iako analogija možda na prvi pogled izgleda vrlo snažna, nije toliko smela. Razlika između dva polazišta ide u prilog tome da doktor Kristan svedoči. Ako možemo da očekujemo da na nekom Sudu dođe do podele po političkim premisama, onda je za očekivati da se neće doneti odluka. Međutim, ono šta se dogodilo zapravo možemo da vidimo u paragrafu 112 i dalje u izveštaju, da nikakva odluka nije donešena. Sudije su iznele svoja mišljenja o tome da li treba tu stvar da dovedu do kraja ili ne, međutim to se nije uradilo.

SUDIJA MEJ: Gde je to? Paragraf 112 ...

TUŽILAC NAJS: Paragraf 121, izvinjavam se.

SUDIJA MEJ: Ali paragraf 112 govori o predlozima koje je ovaj svedok izneo pred Sud. Čitava stvar jeste bila pred Sudom, radi se o amandmanima na srpski Ustav i srodnim temama i to jeste bilo pred dotičnim Sudom, imamo to na strani 22 izveštaja. Svedok se nije složio sa mišljenjem većine, to je na strani 23. Prema tome, on je na tome bio angažovan, on je učestvovao u tome.

TUŽILAC NAJS: Jeste, učestvovao je. Ali ako pogledamo pitanje opoziva predloga, on je izrazio svoje mišljenje, duže vreme je imao isto mišljenje i iskazao ga je. Međutim, po tom pitanju ništa nije preduzeto. On je takođe u mogućnosti da nam identifikuje sva različita, suprotstavljena mišljenja koja su bila izražena u to vreme.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, to što ste vi upravo izneli je ono šta mene brine. U izveštaju stoji, kao što vi kažete, da na kraju nije donešena

nikakva odluka. On kaže da je on imao izdvojeno, različito mišljenje. Različito mišljenje od koga, od čega?

TUŽILAC NAJS: Od drugih, koji se tu takođe navode. Ali to nije važno ...

SUDIJA ROBINSON: Meni to jeste važno. Nije toliko važno je li odluka donešena ili nije, međutim važno je da je on o toj stvari izrazio mišljenje koje je bilo različito od drugih mišljenja. Mislim da je on bio pod priličnim uticajem te čitave stvari, tog svog izdvojenog mišljenja koje karakteriše njegovo snažno učestovanje i angažman u svemu tome.

TUŽILAC NAJS: Uz dužno poštovanje, ja se ne slažem. Hajde da ponovo pogledamo primer zanemarivanja dužnosti koji je kolega amikus izneo. Pre nego što nađete veštaka, pre nego što posegnete za njima, može da se dogodi da je taj konkretni doktor već izrazio svoje neslaganje sa načinom na koji je operacija izvedena. On je možda već razgovarao sa predstavnicima medija i rekao im da je to izvanredan primer nebrige i nepažnje od strane doktora "X" ili doktora "Y", da njihova struka treba da se stidi i tako dalje. Znači, on je već izneo svoje mišljenje o tome. I onda mu se Sud obraća i kaže "dobro, možda biste mogli da o ovom slučaju izrazite svoje mišljenje i nama, kao stručnjak, kao veštak" i on kaže "naravno da hoću. Oduvek sam mislio da je to pogrešno, da je greška i voleo bih da budem osoba koja će da svedoči o tome". To nije ni na koji način drugačija situacija od ove koju imamo pred nama. On je u najboljoj poziciji da da svoj iskaz, kao što se vidi iz njegovog izveštaja, kao što bi sudije Vrhovnog suda Sjedinjenih Američkih Država takođe mogle da daju mišljenje o zakonima, odnosno generalno o pravnoj osnovi na osnovu koje su doneli svoju odluku.

SUDIJA KVON: Ako dozvolite, izneo bih jedan komentar u vezi sa primerom iz Vrhovnog suda Sjedinjenih Američkih Država pre predsedničkih izbora. Ja mislim da se sudije tog Suda ne bi same javile za svedočenje, ni kao obični svedoci, ni kao veštaci. Meni se čini da je vrlo neprikladno, da nije ispravno da sudije dolaze pred neki drugi Sud i govore o onome o čemu su raspravljali. Šta imate da kažete na to?

TUŽILAC NAJS: To je sasvim drugačije pitanje. On to ne smatra neispravnim i neprikladnim. On je takođe i naučnik i akademik, ne samo što je sudija. Njegov stav je javnosti bio poznat već dugo vremena i mislim da se to ne

bi percipiralo kao nešto neprikladno. Stvar sa Vrhovnim sudom Sjedinjenih Američkih Država je nešto drugačija, jer je doneta konačna pravosnažna odluka i bilo bi nerealno očekivati da bilo većina, bilo manjina sudija izražava svoje mišljenje, odnosno govori o svojoj sopstvenoj presudi. To nije slučaj ovde. To je zemlja u kojoj mogu da se očekuju razlike u mišljenju po čitavom nizu tema, uključujući i ustavno pravo. Pretresno veće možda želi da čuje nešto više od mišljenja o legalitetu, Pretresno veće bi možda trebalo da čuje na osnovu kakvih materijala su oni iznosili svoje argumente. Ne znam da li ste imali priliku da pogledate dokumente koje smo sinoć podneli, rezime svedočenja tog svedoka. Možda bi vam to pomoglo da ...

SUDIJA MEJ: Do nas to nije došlo do jutros.

SUDIJA KVON: Možda je u Sekretarijatu.

TUŽILAC NAJS: Ne znam, možda bi mogli sad da podelimo. Naime, ovaj dijagram ...

SUDIJA KVON: Izgleda da niko nije čuo ništa o ovome. Prevodioci mole da im se da dokument.

TUŽILAC NAJS: Pre svega, želim da objasnim šta očekujem od ovog svedoka i zašto nam on treba. Kasnije ćete videti da su njegova mišljenja središnji deo njegovog iskaza. Vi vidite u vezi čega nam on može pomoći. Reč je o njegovom opštem znanju o svim relevantnim materijalima, dakle kako je konkretno sproveden Ustav SFRJ. To je u tabeli broj 1. Kako je ustav operisao, da se tako izrazim, kada je reč o kontroli odbrane, to imate u tabeli broj 2. Ono šta se odnosi na policiju, je dijagram 3. Kako je izmenjen između 1988. godine i aprila 1992. godine, ovde u legendi vidite dve teme u vezi kojih može da se raspravlja o principu legaliteta i na koji način se to vezuje sa relevantnim materijalima, ukidanjem autonomije Kosova, broj 2 i broj 4 i odluka o neposrednoj ratnoj opasnosti. Mišljenja koja će on da iznese su mišljenja koja ćete vi kao pravni stručnjaci moći da povežete sa, da tako kažem, sirovim materijalima, sa zakonodavstvom. U tabeli broj 5 biće reči o srpskom Ustavu iz 1990. godine. Ovo vam u ograničenoj meri govori o tome kako se sprovedila podela dužnosti između policije, oružanih snaga i dobrovoljaca. Videćete dva upitnika na određenim mestima. Oni ukazuju na to da su neke stvari ostale nerešene odnosno nejasne po pitanju

zakonodavstva. Zatim broj 6, Ustav SRJ, Savezne Republike Jugoslavije, opis nekih nama već dobro poznatih tela, odnosno organa i relevantne dužnosti. I na kraju, u broju 7 imate nešto šta je zapravo podsetnik.

SUDIJA ROBINSON: Ja se nadam, gospodine Najs, da ono šta se tumači kao nedostatak ekspertize, stručnosti gospodina Kristana u jednoj oblasti neće obesnažiti, odnosno ugroziti njegov čitav izveštaj.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, to je suština svedočenja. On može da vas uputi na materijale, na svoje mišljenje i na mišljenja ostalih. A na Pretresnom veću će kasnije, kada za to dođe vreme, biti da odluči, po (A) da li je bilo potrebno da se donese konačna odluka, da li je uopšte potrebno da vi donosite odluku o stanju prava u nekoj drugoj zemlji. To treba naravno da učinimo sa oprezom i ako se to učini, to treba da bude prema ličnoj proceni. U tom smislu podsećam Pretresno veće da je pokrenuto i pitanje problema hrvatske državnosti, i sa tim u vezi imamo stručnjaka Mek Kormaka (McCormack). Ja ne kažem... Naime, u vezi ovoga se ne poziva doktor Kristan, ali to je na neki način slično. Gospodin Mek Kormak je svedok koji se vezuje za problem državnosti i stanje je manje više analogno, vrlo slično kao kod ovog svedoka. Ovaj svedok će da konačno mišljenje stručnjaka, ali ako Sud misli da on ima neke interese u vezi sa tim, onda kao što je sugerisao gospodin Kej, to onda postaje činjenično pitanje. Izneće se određeno mišljenje, kao i druga mišljenja i na vama će, časni Sude, da bude da odlučite. Ja mislim da je to jedno zadovoljavajuće rešenje. Gospodin Grum me je podsetio, mislim da smo svi to negde imali na umu, da svedoci zapravo uvek daju iskaz koji je iskaz i veštaka i činjenični iskaz. Na neki način, kao što je rekao sudija Robinson (Robinson) ili bolje da se nadovežem na analogiju gospodina Gruma, policajac koji morao da se bavi pijanim šoferom može da da o tome mišljenje, on može u tom smislu da svedoči i kao stručnjak, a takođe i kao svedok događaja. Ako uzmem primer koji je dao sudija Robinson i koji se ticao zanemarivanja dužnosti od strane lekara, naravno da on može da svedoči o onome šta je on učinio i to je onda takođe dokaz o činjenicama.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ja sam dao taj primer samo zato da bih ga se odrekao.

TUŽILAC NAJS: Svejedno, sasvim je uobičajeno da svedoci događaja na neki način govore stručno kao i da svedoci koji su pre svega pozvani kao eksperti takođe govore o činjenicama.

SUDIJA MEJ: Da, ali mislim da to nije baš uobičajeno za sudiju.

TUŽILAC NAJS: Da, to možda nije uobičajeno, nisam zapravo siguran. Sudije prelaze na druge funkcije danas, više nemate onu uobičajenu anonimnost poput anonimnosti engleskih sudija. Mislim da mogu da se setim slučajeva da su čak i engleske sudije davale mišljenja o tako nečemu, mada sad ne znam takav konkretan primer. Čak i ako je neuobičajeno, nema ničega neispravnog u vezi sa tim. I gospodin Kej u tom smislu, pa čak ni optuženi, nisu ništa rekli.

SUDIJA MEJ: Moram da kažem da mi svi ovde postupamo u dobroj veri i ne bi se smelo da se sugerše ništa drugo.

TUŽILAC NAJS: Pokazalo se vrlo teškim da se pronađu pravnici odgovarajućeg nivoa, iskustva i stručnosti koji su uopšte voljni da svedoče o ovim stvarima. Nama je bio potreban širok dijapazon tema. Ovaj svedok je idealan da pokrije sve te teme zbog svog iskustva i stručnosti. On pred vas može da iznese čitav niz materijala, a naravno ja uvek mogu da ga vodim u tom smislu, a takođe i Pretresno veće. Možemo uvek da se zaustavimo na nečemu, odnosno možemo da prekinemo svedoka, Pretresno veće može da prekine svedoka ako, (A) ne želi da svedok o nečemu svedoči ili ako (B) postoji opasnosti da je njegovo učestvovanje na neki način uticalo na njegovo mišljenje, njegovo učestvovanje u čitavoj toj stvari. To je pravni postupak koji bi nama trebao da bude donekle poznat, on ne mora da se inkorporiše u presude. Mi znamo da često kod donošenja presude postoje različita mišljenja i to je i ovde bio slučaj. I mislim da bi svedok u vezi toga, doduše ne danas, trebalo da se saslušša. Zaboravio sam da ga pitam zašto on ne može da bude na raspolaganju u utorak, možda ću dobiti *email* na tu temu.

SUDIJA MEJ: Dobro, na to ćemo da se vratimo. Dajte da se sada zadržimo na ovoj glavnoj stvari.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Sudija Robinson će da pročita odluku Pretresnog veća.

SUDIJA ROBINSON: Pred nama je zahtev Tužilaštva za usvajanje u spis izveštaja doktora Ivana Kristana po Pravilu 94. Taj svedok je predložen kao veštak, dakle stručni svedok. Dozvolite mi da odmah kažem da uopšte nije sporno kakve su kvalifikacije i kakvo je iskustvo i stručnost gospodina Kristana. Naime, iz njegove biografije je jasno da je on ugledni profesor vrlo visokih kvalifikacija. Međutim, amikus je izneo sledeći problem i Pretresno veće mu je za to zahvalno. Kao što sam već rekao, amikus je izneo problem koji je opisao kao sukob interesa, međutim ja mislim da to može bolje da se okarakteriše kao nivo nezainteresovanosti koja je potrebna kod svakog veštaka. Problem se naime sastoji u sledećem. Izveštaj se sastoji od nekoliko delova. Prvi deo izveštaja odnosi se na ukidanje kosovske autonomije, a drugi deo na pravo na samoopredeljenje i secesiju kad je reč o republici Kosovo. Što se tiče prvog dela, doktor Kristan je bio sudija Ustavnog suda i za vreme njegove funkcije došlo je do rasprave po ovom pitanju. Sudije Ustavnog suda su iznele nekoliko mišljenja po ovom pitanju, a doktor Kristan je izneo, kako je on to sam opisao, različito mišljenje, izdvojeno mišljenje. Gospodin Najs je naznačio da Sud po tom pitanju nikada nije doneo konačnu odluku. U pogledu prava na samoopredeljenje i secesiju takođe je došlo do spora i doktor Kristan je izneo neke predloge po tom pitanju. Amikus tvrdi i mi smatramo da ima nekog *merituma* u njegovim argumentima, da uloga doktora Kristana kao sudije Ustavnog suda ga samim tim diskvalifikuje u pogledu ovog aspekta njegovog izveštaja. Svedok veštak je tu da da neke smernice sudijama i stoga je važno da on zaista bude u poziciji da u tom smislu svedoči. Pretresno veće je mišljenja da je, u svetlu uloge koju je doktor Kristan imao u sporu koji se vodio pred Ustavnim sudom, neizbežno da će po ovom pitanju on da bude poprilično izložen uticaju samog svog učestvovanja u tom sporu, što je postalo posebno pitanje u ovom predmetu. Situacija može da se uporedi sa slučajem lekara koji je pozvan da svedoči kao veštak o određenim postupcima i merama koje je primenio prilikom neke operacije. Pretresno veće zato smatra da učestvovanje doktora Kristana u sudskom postupku po ova dva aspekta njegovog izveštaja, da ga ta činjenica stavlja u takvu poziciju da Sud ne može da bude uveren da je prisutan potreban nivo nezainteresovanosti koji svaki veštak treba da ima pred Sudom. Dakle, sud se ne može da se uveri u to. Određena distanca od te stvari je potrebna. To međutim ne diskvalifikuje doktora Kristana da svedoči kao veštak o drugim aspektima svog izveštaja.

Pretrerno veće smatra da je savršeno ispravno u ovom slučaju da se razdvoje prva dva dela koja sam spomenuo, dakle ukidanje autonomije Kosova i pravo na samoopredeljenje i secesiju, od ostatka njegovog izveštaja. Odluka ovog Pretrernog veća je, dakle, da stručno svedočenje doktora Kristana, dakle njegov iskaz kao sudskog veštaka neće da uključuje ova dva dela i da će se ograničiti na ostatak izveštaja.

TUŽILAC NAJS: Hvala lepo. Kada je reč o vremenskom rasporedu i ovo ću da vam kažem u njegovo ime, on naime prima nagradu u Jugoslaviji, oprostite u Sloveniji, ljudi dolaze iz druge zemlje, to se organizuje već mesecima i brojne zvanice će biti na toj ceremoniji gde će mu biti dodeljena nagrada. Mi smo planirali da se njegovo svedočenje završi ove nedelje i planirali smo slovenačke prevodioce za celu nedelju. Međutim, nemoguće je tačno predvideti koliko će da traje unakrsno ispitivanje i sobzirom na činjenicu da to nije moglo da bude završeno ove nedelje, Sekretarijat je otpustio slovenačke prevodioce, mada je postojao plan da se oni vrata u ponedeljak ili utorak. Međutim, oni nisu znali da svedok mora da se vrati u ponedeljak uveče kako bi bio prisutan na toj ceromoniji u utorak. Prema tome, ja sad imam na umu ono šta je rekao sudija Robinson, ugledni ljudi koji primaju nagrade ne učestvuju u nečemu što se tiče samo njih, već u nečemu što se tiče većeg broja drugih ljudi i ja mislim da će njemu jednostavno da bude teško da dođe ovde.

SUDIJA MEJ: Dobro. Rezultat sad svega toga je sledeći. Doktor Kristan je na raspolaganju danas, ali nemamo prevodioca i ono šta je rečeno optuženom se ispostavilo pogrešno. Naime, njemu je rečeno da se spremi za danas za ovog svedoka. Svedok B-024 je spreman, ali i ovako i onako bi trebalo da produži svoje svedočenje za ponedeljak. Doktor de la Bros mora da se vrati najmanje na još sat i po svedočenja. Optuženi je u pravu kada kaže da stvari nisu jasne.

TUŽILAC NAJS: Ja preuzimam odgovornost zato što nisam rekao juče da će nam možda trebati slovenački prevodioci. Dakle, ja stvarno preuzimam punu odgovornost za to, to je moja greška, ja sam trebao na to da mislim. Kad sam prvi put pomislio na to, kada sam se setio toga bilo je 4.00.

SUDIJA MEJ: 4.00 ujutro?

TUŽILAC NAJS: Da, probudio sam se i odjedanput sam se setio da na to nisam ni pomislio.

SUDIJA MEJ: Izgleda da ste se dosta potrudili oko toga, a na kraju ništa od toga nije bilo. Pitanje je šta sada možemo da uradimo da bi smanjili neugodnosti na najmanju moguću meru.

TUŽILAC NAJS: Budući da on ne može da bude ovde u utorak, ja predlažem da ga jednostavno zakažemo za neki drugi dan, tako da ćemo barem da uštedimo troškove za ponedeljak i utorak. Bolje je da odradimo de la Brosa i druge svedoke zakazane za sledeću nedelju. Takođe, dozvolite mi da kažem da mi se čini da bi možda bilo praktično i razumno da pitanja o dve teme o kojima ovaj svedok neće moći da svedoči uputimo gospodinu Mek Kormaku i da vidimo da li on može Pretresnom veću da pomogne u vezi sa tim pitanjima na način sličan onome koji je koristio kada je govorio o pitanjima hrvatske nezavisnosti.

SUDIJA KVON: Imajući u vidu poteškoće sa kojima smo suočeni, da li smatrate da je prikladno da možda ovog svedoka zamolimo da govori na srpskom?

TUŽILAC NAJS: Mislite na BHS?

SUDIJA KVON: Da.

TUŽILAC NAJS: Ja sam ga to jutros i pitao. On govori BHS, ali naravno ne onoliko dobro kao slovenački. On nije bio voljan to prihvatiti, verovatno zato jer smatra da u pravnim pitanjima treba biti precizan i verovatno nije bio siguran da će moći precizno da govori o tome. Mi možemo ponovo da ga zamolimo. A slovenačke prevodioce možemo da dovedemo ovamo u ponedeljak.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Mislimo da imajući u vidu i druge probleme i budući da postoje poteškoće u vezi sa tim da svedok ode u ponedeljak, upravo nam je to rekao Sekretarijat ...

TUŽILAC NAJS: Da, upravo to su mi sada rekli, iako mi je ranije rečeno da je on mogao da otputuje u ponedeljak uveče.

SUDIJA MEJ: Ali izgleda da ipak ne može. Prema tome, najbolje je da sada pozovemo drugog svedoka, svedoka B-024 i da pokušamo da završimo sa njegovim svedočenjem. To možda neće biti moguće, a ako optuženi želi vreme da se pripremi za unakrsno ispitivanje, mi ćemo takav zahtev uzeti u obzir. Međutim, barem možemo da čujemo glavni iskaz tog svedoka.

TUŽILAC NAJS: Svakako. Pre nego što napustim sudnicu, ne samo za danas nego i za ponedeljak i utorak, ja na žalost ne mogu da budem ovde u ponedeljak i utorak, moram da vas informišem da redosled svedoka na osnovu kojeg radi optuženi mora da bude promenjen. Mi ćemo sa tim u vezi poslati pismo što je moguće ranije. Istoričarka Odri Bading (Audrey Budding) iz privatnih razloga, zapravo ona je ozbiljno bolesna i u bolnici je pa zato će da dođe kasnije, njeno svedočenje mora da se odloži. Zatim, sledeći svedok, zapravo jedan od sledećih svedoka B-176 iz razloga koje bi trebalo da se objasni na privatnoj sednici neće biti na raspolaganju. Na osnovu ograničenih informacija koje sam dobio čini mi se da se radi o sličnim problemima koji su imali i neki raniji svedoci. Prema tome, sada optuženom i Pretresnom veću dajem obaveštenje o tome, činim to što je najranije moguće. Nadam se da ćete da prihvatite moju odsutnost u ponedeljak, a gospođa Uerc-Reclaf (Uertz-Retzlaff) će biti ovde da prisustvuje završetku unakrasnog ispitivanja i obavi dodatno ispitivanje gospodina de la Brosa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja tražim da mi se danas da redosled od ponedeljka za iduću nedelju, jer mi nije jasno. Iz ovoga znam da mi ide De La Bros u ponedeljak, drugo ništa nemam precizno.

SUDIJA MEJ: Da. Kada možemo da dobijemo taj spisak?

TUŽILAC NAJS: Za pola sata.

SUDIJA MEJ: U redu. Molim da se svedok uvede u sudnicu.

TUŽILAC GRUM: Časni sude, Tužilaštvo poziva B-024, zaštićenog svedoka. Časni Sude, dok čekamo da se uvede svedok, molim da se fascikli sa 14 dokaznih predmeta da dokazni broj.

sekretar: To je dokazni predmet Tužilaštva broj 451.

TUŽILAC GRUM: Molim vas samo da za trenutak obratite pažnju na malu promenu u vezi pseudonima, odnosno papira koji sadrži pseudonime. Pri dnu tog dokumenta vidimo tri imena. Svedok će svedočiti o jednom sastanku i ukoliko dobije dozvolu da koristi ove pseudonime, onda to može da uradi i na otvorenoj sednici bez opasnosti da njegov identitet bude otkriven.

SUDIJA MEJ: Molim svedoka da pročita zakletvu.

SVEDOK B-024: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cjelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite sedite. Izvolite, gospodine Grum.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Časni Sude, molim da prvo svedoku pokažemo dokazni predmet Tužilaštva broj 451, tabulator 1. Gospodine, molim da pogledate ovaj komad papira i da nam kažete da li se vaše ime nalazi pri vrhu te stranice?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se to pod pečatom uvrsti u spis. Takođe vas molim da dokument ostavimo na stolu pred svedokom dok on svedoči. Gospodine, želim da vas pitam da li poznajete neke ljude i šta o njima znate. Prva osoba koja me zanima je osoba po imenu Marko Pavlović. Da li poznajete tog čoveka?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kako to da ga poznajete?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ja sam ga upoznao preko Radoslava Kostića za vrijeme ratnih sukoba u Baranji na dijelu teritorije Hrvatske.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste u jednom trenutku saznali da Marko Pavlović ima i drugo ime?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, ja sam ga upoznao pod pravim imenom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I koje je to ime?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Branko Popović.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete kada ste prvi put sreli Marka Pavlovića?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Mislim da je to bilo 1991. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I koliko dugo pošto ste ga prvi put sreli ste saznali da je njegovo pravo ime Branko Popović?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ja sam njega upoznao pod pravim imenom Branko Popović, a znao sam da se on kasnije, početkom sukoba u Zvorniku, počeo predstavljati pod drugim imenom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je on nekada rekao zašto koristi drugo ime u vreme kada su izbila neprijateljstva u Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Nismo nikada razgovarali o toj činjenici.

SUDIJA KVON – PITANJE: Da li je njegovo pravo ime Branko ili Brano?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ja mislim Branko.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vreme dok je bio u zvorničkom kraju, gde bi odsedao?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pre početka sukoba to bi bio hotel "Jezero" u Malom Zvorniku, a po izbijanju sukoba mislim da je koristio neka, stanove u Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Imate li neka saznanja o tome da li se on sastajao sa pripadnicima Jugoslovenske narodne armije u tom hotelu pre i u ranoj fazi sukoba?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ja nikada nisam lično vidio da se on sastajao, ali je on informisao štab da ima dobre kontakte sa JNA.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je on rekao sa kojim je konkretnim pripadnicima JNA imao kontakte?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pominjao je komandanta Tuzlanskog korpusa generala Savu Jankovića, potpukovnike ili pukovnike, Dubajića i još neke ljude za koje ne mogu da se sjetim tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam što je moguće preciznije da kažete na koji je on vremenski period mislio kada je rekao da ima dobre kontakte sa generalom Jankovićem, komandantom Tuzlanskog korpusa?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: To je period od neko, posle, od šest mjeseci prije izbijanja ratnih sukoba u Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kada je, prema vašem mišljenju, počeo rat, odnosno sukob u Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, to je oko, od 6. do 8, 9. aprila.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: 1992. godine?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je gospodina Pavlović vama nekada rekao da je možda imao kontakte sa osobom po imenu Dragan Šuka?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, imao je kontakte sa pomenutom osobom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je, odnosno ko je bio Dragan Šuka u to vreme?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pošto sam ja, ovaj, tada radio u policiji znao sam da mi je... Bilo mi je poznato da je on pripadnik Državne bezbjednosti u Loznici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate koji je položaj on zauzimao u Službi državne bezbjednosti u Loznici?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ne znam tačno kako se oni organizaciono dijele, ali mislim da je on bio u Loznici šef za tu, za tu opštinu ili možda susjedne opštine okolo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je gospodin Pavlović rekao koliko često i tokom kog vremenskog perioda je održavao kontakte sa gospodinom Šukom?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Mi nismo često o tome pričali, ali sam ih nekoliko puta vidio da su zajedno u društvu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Rekli ste da vas je čovek po imenu Rade Kostić upoznao sa Markom Pavlovićem. Možete li Pretresnom veću da opišete šta znate o odnosu između Marka Pavlovića i Radeta Kostića?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, znam tolko da je Pavlović bio uključen u ratne sukobe koji se dešavali u Hrvatskoj, ustvari u regiji Baranje i takođe da je, ovaj, da je u neku ruku, kako sam ja stekao utisak, slušao Rada Kostića, ustvari bio je, kao da mu je bio pomoćnik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom kog vremenskog perioda ste imali kontakt sa Markom Pavlovićem?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ja sam imao period, ovaj, u periodu od četiri, pet meseci pre izbijanja sukoba u Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste nastavili da imate kontakte sa njima i posle izbijanja sukoba?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, imao sam jedno vrijeme dok sam bio član Kriznog štaba, potom sam radio u privredi, ali Zvornik je malo mjesto i po prirodi posla svi smi mi bili u nekoj vrsti kontakta, manje ili više.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam date procenu, da nam kažete koliko ste dugo poznavali Marka Pavlovića? Godinu, manje od godine, možete li da budete precizni u vezi sa time?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Nije mi baš najjasnije pitanje, ali ja ga poznajem od 1991. godine i znao sam ga, u 1992. godini on je negdje te prostore napustio, ja mislim juli mjesec 1992. godine i poslije toga sam ga vidio još jedno dva puta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da se sada skoncentrišemo na 1991. i 1992. godinu. Na osnovu vaših opažanja o njemu i njegovih aktivnosti, da li ste vi došli do zaključka za koga je on radio?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, onome što sam ja znao, najbolje kontakte je imao sa Jugoslovenskom narodnom armijom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ikada saznali, ne pitam vas sada za njegove kontakte nego vas pitam za njega lično, da li vi znate da li je lično on radio sa nekim ili za nekoga, govorim o nekoj organizaciji?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: To mi nije poznato.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li vi bili prisutni kada je gospodin Pavlović razgovarao telefonom, a posle toga je nešto značajno stiglo u opštinu Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da. Gospodin Pavlović je pred čitavim Kriznim štabom nazvao neke brojeve, meni nepoznate i kontaktirao sa oficirima JNA i znam da je rezultat toga bio dolazak logistički, ovaj... Robe koja je potrebna za Teritorijalnu odbranu tadašnju u Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da budete malo precizniji ? O čemu se radi, kakva je to logistika?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, radilo se, ovaj, u početku je bilo manjka municije, naoružanja, uniformi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vreme kad je gospodin Pavlović obavio taj telefonski poziv pred Kriznim štabom, da li je on ljudima koji su tamo bili prisutni dao do znanja da je on u stanju da osigura logističku podršku, uključujući dopremu municije i oružja?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, to je nedvosmisleno, ovaj, bilo jasno iz njegovih razgovora i to je ulivalo jedno samopouzdanje, jedno, ovaj, samopouzdanje Kriznom štabu, da imamo pravog čoveka i pravu podršku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko bi vremena proteklo od trenutka kada bi on obavio telefonski razgovor do dolaska prve pošiljke logističkih materijala?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa završavalo bi se to od 24 do 48 sati.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li Pretresnom veću da opišete o kojoj se količini materijala radi, recimo koliko kamiona ili ako možda znate konkretnije tačnu količinu materijala?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: To stvarno ne znam, jer nisam radio na tim poslovima i ne znam to.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, kažite nam što je moguće preciznije kada se to dogodilo?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, to se dešavalo u periodu od 6. aprila 1992. godine do 20. aprila 1992. godine, a poslije mi nije poznata dalja organizacija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada skrećem vašu pažnju na Radeta Kostića. Opišite nam, molim vas, ko je on i okolnosti pod kojima ste ga upoznali?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: On je rođen u neposrednoj okolini Zvornika, u Srbiji, u opštini Mali Zvornik i ja sam ga poznavao privatno dok je još bio komandir stanice policije u Dardi, u Hrvatskoj. Zatim smo... Zatim znam da je poslije toga prešao na neku zvaničnu dužnost u Ministarstvu unutrašnjih poslova u Srbiji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vezi sa vašim saznanjima o položaju koji je on imao u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije, da ste vi to znali zato što vam je on rekao gde radi?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: On mi je samo rekao da radi u Ministarstvu unutrašnjih poslova i nije o tome mnogo detalja pričao. Znam da je radio u Službi državne bezbjednosti, ali tačno na kom položaju i šta je obavljao, nije nikada o tome govorio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li on danas živi?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ne, Rade Kostić je poginuo 1995. godine

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi bili na njegovoj sahrani?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete ko je od uglednijih ljudi bio na sahrani Radeta Kostića?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa od nekih koje sam ja poznao, bio je gospodin Stanišić, Bogdanović, Arkan... Bilo je mnogo ljudi, mnogo ljudi iz političkog, javnog i kulturnog života.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da sada pogledate na ekran pred vama... Sudski poslužitelj će vam podesiti monitor. Dakle, na monitoru vidimo fotografiju uzetu iz dokaznog predmeta Tužilaštva broj 451, tabulator 6,

to je video traka, a ovo je fotografija sa te video trake. Da li prepoznajete spomenik koji se vidi na toj slici?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, to je pokojni Rade Kostić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada me zanima nešto o osobi po imenu Brano Grujić. Da li ga poznajete i ako da, pod kojim okolnostima ste ga upoznali?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, ja poznajem Grujića i Grujić je radio i pre u Zvorniku, inače Zvornik je malo mjesto i znamo se maltene od malih nogu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Imam ustvari još jedno dodatno pitanje u vezi sa Radetom Kostićem, izvinjavam se. Jeste li vi i Rade Kostić nekada razgovarali o Arkanu, i ako jeste, opišite nam ukratko o čemu ste pričali?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, po izbijanju ratnih sukoba u Bijeljini Kostić me je nazvao telefonom i rekao mi da treba da odem u Bijeljину i da se javim u Dom kulture u Bijeljini kako bih obezbijedio logističku podršku za njegovu jedinicu koja će preći u Zvornik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vreme kada vam je gospodin Kostić dao ta uputstva, da li je tada on, koliko vi znate, delovao u privatnom svojstvu ili u profesionalnom svojstvu kao pripadnik Službe državne bezbednosti?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: To mi nije jasno. Ja sam uglavnom sa Kostićem imao neke privatne, skoro uvijek privatno dosta i službeno sa njim sam vrlo malo sarađivao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, vratimo se sada gospodinu Grujiću. Da li je gospodin Grujić nekada sa vama razgovarao o njegovom odnosu sa gospodinom Jovicom Stanišićem?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Rekao mi je da je samo jednom sa njim bio na sastanku u Malom Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je rekao kada se održao taj sastanak?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Mislim da je to bilo, ovaj, 1992. godine, ali ne znam tačno kada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta možete da nam kažete u vezi odnosa gospodina Grujića sa rukovodstvom bosanskih Srba, odnosno Republike Srpske?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, Grujić je bio predsjednik Srpske demokratske stranke od njenog osnivanja u Zvorniku, pa skoro do 1995. godine i po toj prirodi imao je kontakte sa rukovodstvom na Palama, ali mislim da je te kontakte više imao narodni poslanik Mijatović.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Mijatović je sledeća osoba o kojoj želim da nam nešto kažete. Da li možete da nam kažete koja je bila njegova uloga i koji je položaj zauzimao u Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Jovo Mijatović je bio narodni poslanik, izabran na izborima 1990, 1991. godine i on je zauzimao, ovaj čitavo vrijeme položaj narodnog poslanika, do 1995. godine, a po odluci o formiranju opština po varijanti "B", on je bio predsjednik opštine, paralelne opštine Zvornik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su vam možda poznati neki sastanci kojima je on prisustvovao zajedno sa Arkanom u hotelu "Jezero" u Malom Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, poznato mi je. Mi smo u to vrijeme, Srpska demokratska stranka, imali politički cilj da pokušamo naći dogovor sa SDA kao predstavnicima muslimanskog naroda i poslali smo... kao Krizni štab poslali smo Mijatovića i Ivanovića na jedan sastanak u Malom Zvorniku, jer situacija je bila već takva da nisu Muslimani mogli doći u naš štab u Karakaj, a mi nismo mogli doći u njihov štab u Zvornik i poslali smo ih na pregovore u hotel "Jezero" u Mali Zvornik da se pokušamo dogovoriti koliko je to moguće.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je vama poznato, da li je na tom sastanku došlo do sporazuma između lokalnog rukovodstva SDS-a i SDA?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, mi smo mogli samo pokušavati da dođemo do sporazuma, ali poslije priznavanja Bosne i Hercegovine faktički se nije bilo moglo napraviti bilo kakav sporazum, ali smo pokušali na lokalnom nivou napraviti jedan dogovor. Međutim, ovaj, taj sastanak je prekinut u Malom Zvorniku, to su nam Ivanović i Mijatović ispričali poslije u štabu upadom Arkana i njegovih oficira koji su istukli sve pregovarače, više Srbe nego Muslimane i tako se taj sastanak završio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A zašto je Arkan premlatio srpske pregovarače?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, vjerovatno da bi ulio strah onoj bošnjačkoj strani, muslimanskoj i zbog toga, kako je sam rekao, poslije toga je došao u štab kod nas koji se nalazio u zgradi "Alhos" u Karakaju i zaprijetio nam. Počeo je da viče "ko vas je ovlastio da vi prodajete i da dijelite sa Muslimanima srpsku zemlju" i počeo je da šamara krizni štab.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta je na kraju bilo sa dogovorom do kojeg je došlo između rukovodstava SDS i SDA ?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Možete ponoviti, nisam dobro čuo?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Rekli ste nam da je pre nego što je Arkan stigao došlo do određenog sporazuma između rukovodstava ove dve stranke. Šta je na kraju bilo sa tim sporazumom?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, mi smo pokušali da imamo neki dogovor da na lokalnom nivou, uslovno rečeno, ne činimo nikakve gluposti i da sačekamo kakvo će biti rješenje za kompletnu Bosnu. Međutim, taj dogovor je propao i bilo je više zabranjeno Kriznom štabu, od strane Arkana, da kontaktira sa muslimanskom stranom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću vas da nam samo rečenicom ili dve generalno opišete vaš stav u vezi toga kakav je bio odnos između Srba i Muslimana pre izbivanja tenzija?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa od samih izbora gdje su pobjedile nacionalne partije odnosi su počeli da se usložnjavaju i bili su već vrlo zategnuti, a kulminacija je bila priznavanje nezavisnosti Bosne. To je bila kulminacija koja više nije mogla pomiriti te narode u Bosni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada ću da vas zamolim da pogledate dokazni predmet Tužilaštva broj 451 i to dokument pod tabulatorom broj 2. Prepoznajete li ovaj dokument?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas da nam ukratko rezimirate o čemu se radi?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ovo je odluka o zabrani prometa nepokretnosti koju je donela Srpska opština Zvornik 15. marta 1992. godine

i njom se zabranjuje Srbima da prodaju zemlju i imovinu licima koja nisu srpske nacionalnosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću vas da nam sada pročitate rečenicu koja počinje u gornjem desnom uglu strane.

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: "Nepokretnosti na koje imaju pravo svojine pripadnici srpskog naroda na području opštine ne mogu se prodavati i prenositi pripadnicima drugih naroda."

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se ovo naređenje, odnosno odluka ispoštovala i da li je sprovedena?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, ova odluka je donijeta od paralelne Srpske opštine Zvornik, ali mislim da nije bilo, do početka rata nije bilo prodaje srpske imovine, jer to je samo petnaestak dana, 20 pre početka rata.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je poznat jedan faks koji je Momčilo Mandić poslao negde oko 4. aprila?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, ja sam tada bio komandir stanice milicije i dobili smo jednu depešu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam šta je bio sadržaj tog faksa, te depeše?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa suština je bila, osnova te depeše je bila dogovor, Kutiljerov plan (Cutileiro Plan), mislim da se tada spominjao gdje se Izetbegović, Karadžić, to rukovodstvo dogovorilo o nekoj podjeli Bosne. Iz tog plana je izašla ta depeša u kojoj se naređuje svim pripadnicima srpske narodnosti koji su u policiji da pređu faktički u srpski, srpsku policiju koja je bila organizovana po nekoj šemi koju je on nama poslao i rečeno je da će to biti finansirano, ovaj, sredstvima Skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, kako je to tada imenovano.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vreme kada ste vi videli taj faks, tu depešu, da li ste u tome videli pokazatelj nečega šta će da se dogodi?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Situacija je bila već iskomplikovana i zategnuta na nacionalnoj osnovi do velikih razmjera tako da je ovo faktički bila konačna podjela MUP-a. I to je kao staklo kad razbijete, više nije se moglo sastaviti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se dogodilo sa Srbima, pripadnicima lokalnog zborničkog MUP-a pošto su primili ovu depešu?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa ja sam bio najveći predstavnik Srba u policiji, oni su se svi skupili kod mene u kancelariji, obrnuto kod načelnika skupili su se svi Muslimani. Faktički je od tada SUP podijeljen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde su otišli srpski pripadnici policije?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Mi smo otišli sa kriznim štabom zajedno u zgradu "Alhosa" u Karakaju koja se nalazi jedno pet kilometara od Zvornika.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A gde je bila komanda srpskog dela Teritorijalne odbrane?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Na početku i TO i Krizni štab i policija bili smo svi u zgradu, zgradi "Alhosa".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada ću da vam pokažem dokument pod tabulatorom 3 iz dokaznog predmeta Tužilaštva broj 451 i zamoliću vas da ga pogledate. Da li prepoznajete taj dokument?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, to je ta depeša koju smo dobili 31. marta 1992. godine, ovaj koju je potpisao pomoćnik ministra unutrašnjih poslova gospodin Mandić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada me zanima dotok oružja i municije u opštinu Zvornik. Molim vas da nam ukratko kažete da li je oružje doista ulazilo u opštinu i na koji način?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, oružje je ulazilo u opštinu i bilo je mnogo načina i mnogo kanala, jer sukob je bio vidljiv, maltene na svakom koraku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su neki od načina na koji su se ljudi naoružavali bili nelegalni, da li ste ih vi smatrali nelegalnim?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, pored legalnog naoružavanja bilo je i... Muslimani su uglavnom kupovali oružje i to iz Hrvatske, a mi smo dobijali preko JNA.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Oružje koje ste dobijali od JNA, možete li da nam malo detaljnije kažete kako se tražilo to oružje, na koji način su ga dobijali ljudi u opštini?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, poznato mi je da je u opštini Zvornik bilo više kanala. Muslimani nisu išli u JNA i onda su Srbi ulaskom, popunjavajući te rezervne sastave faktički pribavili oružje, to je regularan način. Međutim, kada se govori o nelegalnim, tajnim, mi smo uplašeni kao manjina u toj sredini išli kod predsjednika skupštinskog Odbora za odnose Srba van Srbije, tako se to zvalo, i tražili smo pomoć u naoružavanju, jer osjećali smo se ugroženim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je bio predsjednik te skupštinske komisije?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Bio je gospodin Bogdanović.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zna li njegovo ime?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, Radmilo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam, molim vas, šta se dogodilo pošto ste sastali sa njim?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, mi smo vidjeli poziciju u kojoj se nalazimo, ustvari tražili smo da nas pomogne i on mi je rekao da u narednih desetak dana javiće mi se Kostić da se to organizuje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vas je gospodin Kostić posle tog sastanka zaista i nazvao?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, nakon šest, sedam dana dobio sam poziv i uputstva kako postupiti, a ono se odnosilo otprilike na sledeći način: mi smo odvezli kamion na parking beogradskog Sajmišta, ostavili smo ga punog goriva i ostavili smo ključeve u njemu. I došli bi popodne, našli taj isti kamion koji je bio natovaren obično brašnom i imali bi neku fiktivnu otpremnicu, jer je to još bilo u okviru sve jedne države, nije bilo kontrole na granicama. Odvezli bi to, ovaj, u Zvornik i izbrojali. Nismo znali šta ima. Posle toga izbrojali otprilike koja je to količina naoružanja i Krizni štab bi se otprilike dogovorio da to podijeli po srpskim selima prema nekoj proceni ugroženosti, prema našoj nekoj proceni tada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko puta ste vi lično učestvovali u uvozu, odnosno unošenju oružja u Zvornik na ovaj način?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ja sam učestvovao dva puta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A možete li da nam kažete koliko je oružja otprilike unešeno ta dva puta?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa ja mislim ta dva puta je oko između 200 i 300, ovaj, naoružanja, mislim 200, 300 komada oružja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete što je preciznije moguće kada je do toga došlo, kada su bila ta dva događaja?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa ja sam učestvovao, mislim da je to bio početak 1992. godine.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, da li je ovo možda pravi trenutak za pauzu?

SUDIJA MEJ: Da, sad ćemo da napravimo pauzu. Gospodine B-024, mi ćemo sada da napravimo pauzu od 20 minuta. Molim vas da ne zaboravite da tokom ove pauze i svih drugih pauza do kojih može da dođe za vreme vašeg svedočenja o vašem iskazu ne razgovarate ni sa kim, dok se on ne završi. Ovo se odnosi i na pripadnike tima Tužilaštva.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Grum.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, još nekoliko pitanja u vezi sa oružjem koje je dolazilo u Zvornik. Da li vam je poznato je li Brano Grujić učestvovao u ovim aktivnostima?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Poznato mi je, prva količina koja je došla, ovaj, došla je nakon njegove neke kontakt veze.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam, molim vas, kada je stigla ta pošiljka?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ne sjećam se tačno, ali to je bilo u jesen 1991. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta je bilo u toj pošiljci i odakle je stigla?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, Grujić mi je rekao da je to u organizaciji sa nekim ljudima iz Srbije, a bilo je tridesetak komada automatskog naoružanja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je vam poznat pukovnik Milošević, pukovnik JNA?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Je li on na neki način učestvovao u tim aktivnostima oko unošenja oružja u Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam, molim vas, kakvu je on ulogu imao u svemu tome?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, mislim da je jedan član Kriznog štaba imao sa njim bliske odnose i on je iskoristio, ovaj... Da... On je poslao jednu određenu količinu, mislim da je tamo radio, negdje gore na Romaniji, ne znam tačno u kojoj jedinici, ali je poslao je sa te teritorije neku količinu naoružanja koja je isto preko Kriznog štaba i SDS u Zvorniku podijeljena.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je vama, najranije, postalo jasno da se oružje ilegalno dotura u Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, to je prva količina ovu koju je organizovao Grujić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Do koje je došlo, kažete, u jesen 1991. godine?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Od svog naoružanja koje je doveženo u Zvornik na sve ove načine koje ste nam opisali, koliko je otprilike bio procenat tog ukupnog naoružanja koji je pripadao JNA?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa najveći dio je bio iz depoa i magacina JNA, mislim dvije trećine sigurno, najmanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada ću da vas zamolim da se osvrnete na način na koji je to oružje deljeno? Šta se događalo sa tim oružjem kada je stiglo u opštinu Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, ono bi bilo locirano u neku od srpskih etničkih čistih mjesnih zajednica i onda bi Krizni štab tadašnji sjeo i napravio neku raspodjelu gdje to ide, po nekoj procjeni ugroženosti koji smo mi tada pravili.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pošto bi ta procena bila napravljena, šta bi se fizički dogodilo sa oružjem?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa u tu od nekih baza gdje je smješteno dolazili bi pojedini predstavnici mjesnih zajednica, obično su to bili predsjednici SDS-a i preuzimali te količine i dalje distribuirali po svojim mjesnim zajednicama.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je trebalo da potpišu neke dokumente, odnosno potvrde koje bi ukazivale da su primili određenu količinu oružja?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa mi smo tada vodili evidenciju i svi su potpisivali.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada ste vi lično prvi put saznali da se oružje deli na način koji ste opisali?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa to je u jesen 1991. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sad bih želeo da vam skrenem pažnju na medije i kako se o tome izveštavalo, odnosno generalno na način izveštavanja iz Beograda u jesen 1991. godine i početkom 1992. godine. Kakvi su bili mediji?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa mediji su, pošto je već bio rat u Hrvatskoj, a u Bosni vam je poznato kakva je struktura stanovništva, mediji su bili podeljeni, bili su navijački, svak je navijao za svoju stranu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste u to vreme pratili, odnosno videli neke priloge iz Srbije na temu Zvornika za koje ste znali da su bili lažni, neistiniti?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, što se vas tiče, događaji u Zvorniku onako kako su opisani u medijima u Srbiji su bili tačno opisani?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da li mislite na početak rata ili prije početka rata?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Idemo redom, i jedno i drugo. Pre početka rata događaji, odnosno izveštaji o događajima na televiziji o Zvorniku, da li su oni bili tačni, da li su oni na tačan način odražavali ono šta se zaista događalo?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa do početka sukoba Zvornik nije bio u nekoj medijskoj pažnji, ja ne znam i ne sjećam se tih priloga da je bio uopšte u nekakvoj medijskoj pažnji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da vidimo onda kakva je situacija bila posle izbijanja rata. Da li se o događajima u Zvorniku u srpskim medijima izveštavalo na tačan i pouzdan način?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa mediji su redovno izvještavali o svim događajima na ratištu i u to vrijeme bilo je stvari o kojima se govorilo, ali bilo je stvari o kojima su mediji prećutkivali očito, a koje su bile na terenu, koje se dešavale.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam, molim vas, primer jednog takvog događaja u Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa nije se nikad, na primjer, ja znam u beogradskim medijima nije se nikad, ovaj, pisalo da je u Zvorniku bilo... Da su u Zvorniku bili zatvori za Muslimane ili da je bilo, ovaj, ubijanja civila, mada je to bilo, ovaj, opšte poznato.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ponovo vam skrećem pažnju na jesen 1991. godine. Da li ste prisustvovali jednom mitingu SDS-a u Sarajevu?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, prisustvovao sam jednom velikom sastanku SDS-a u "Holidej in" (Holiday Inn) u Sarajevu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je održan taj sastanak?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa ja mislim da je negde oko 20, 19. decembra 1991. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam navedete neke ugledne članove SDS-a koji su prisustvovali tom sastanku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Sjećam se da je bio Karadžić, Krajišnik, gospođa Plavšić, profesor Leovac, možda još neki.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je na tom sastanku nešto podeljeno nekima od prisutnih?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, ovaj, predsjednicima opštinskih odbora stranaka podijeljen je jedan dokument, otprilike kako se ponašati u eventualnoj budućoj kriznoj situaciji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste vi i drugi nazivali taj dokument, da li je on imao neko ime?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa on je imao neko produženo ime, ali mi smo ga zvali "Plan A" i "Plan B".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se se dokument zvao "Plan A", odnosno "Plan B" zato što je predviđao dva scenarija, po "Planu A" i po "Planu B"?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da. "Plan A" je bio plan za opštine u kojima je bilo većinsko srpsko stanovništvo, a "Plan B" je bio za opštine u kojima je, u kojima su Srbi bili u manjini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Predsednici kriznih štabova, da li njima rečeno da moraju da sprovedu "Plan A", odnosno "Plan B" zavisno od etničkog sastava njihove dotične opštine?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se svedoku sada pokaže dokazni predmet Tužilaštva broj 434 i to pod tabulatorom 4 kojim smo koristili sa prethodnim svedokom, mislim da Pretresno veće ima primerke tog dokumenta. Prepoznajete li ovaj dokument, gospodine?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, ovo je dokument o kome ste me pitali.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to dokument koji su u decembru 1991. godine primili predsednici Kriznih štabova?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jedan od naših svedoka je detaljno opisao plan, a vas ću sada da zamolim da nam kažete da li je on sproveden u Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koja varijanta?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Mi smo bili opština sa manjinskim srpskim stanovništvom i to je "Plan B".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Posle decembra 1991. godine, koliko često su se članovi SDS-a i Kriznog štaba sastajali u Zvorniku?

sekretar: Samo da pojasnimo, ovo je bio dokument pod tabulatorom 3, a ne četiri dokaznog predmeta Tužilaštva broj 434.

TUŽILAC GRUM: Izvinjavam se. Časni Sude, referent za predmete me upozorava da je u to vreme dokument označen samo u svrhu identifikacije.

sekretar: Da, tako je.

TUŽILAC GRUM: Mi bismo predložili taj dokument na usvajanje na temelju iskaza ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: U redu, dokument može da se prihvati.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Svedoče, pošto ste primili ovaj dokument, koliko često je o njemu bilo reči kada su u pitanju instrukcije o tome kako da ga sprovedete u opštini Zvornik? Koliko često se o njemu razgovaralo?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa između ostalog taj plan je predviđao svakodnevno dežurstvo u stranci, Srpskoj demokratskoj, i svakodnevni sastanak Kriznog štaba, maltene mi smo skoro svakodnevno o tome raspravljali.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je vama poznato da se taj plan koristio i u drugim opštinama, ne samo u Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, on je bio podjeljen svim opštinama u Bosni i Hercegovini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je planom bilo predviđeno i da se uspostavi Krizni štab?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, tim planom je uspostavljen Krizni štab na nivou Bosne i Hercegovine, i takođe uspostavljen Krizni štab na opštinskim nivoima i ovim uputstvom je i detaljno rečeno ko moraju, koji su članovi po funkciji stranačkoj ili funkciji koji su nosili u ime SDS-a, koji članovi ulaze u Krizni štab.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je bio na čelu Kriznog štaba na nivou Bosne?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Na nivou Bosne mi nije poznato, a u Zvorniku je bio gospodin Grujić.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znete li ko je bio na čelu Kriznog štaba na regionalnom nivou?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: E nisam... Mislim da je, kada je formirana Semberija i Majeвица kao Srpska autonomna oblast po ovome uputstvu, da je bio Đojo Arsenović.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, ponovite ime, prevodioci nisu čuli.

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Mislim da je bio gospodin Đojo Arsenović.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada želim da nam malo detaljnije opišite Krizni štab u Zvorniku. Prvo nam recite koliko je članova sačinjavalo Krizni štab u Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Meni je poznato da je to bilo malo i promenljivo kod nas, jer očito da ovaj plan su sprovodili na malo različite načine u pojedinim opštinama, ali kretalo se od 10 do 15 članova Kriznog štaba, među kojima je sedam, osam uvijek bilo stalnih.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U zvorničkom Kriznom štabu, kada govorimo o tom štabu, recite nam, molim vas, imena važnijih, odnosno uglednijih ljudi u Kriznom štabu u Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa to su svakako bili Grujić, Stevan Jovanović, Jovo Ivanović, Jovo Mijatović, Stevo Radić, ja i još neki ljudi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se Krizni štab svakodnevno sastajao i u proleće 1992. godine?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Nije baš svakodnevno, ali vrlo često.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li Pretresnom veću da date neku predstavu o tome o kakvim je stvarima raspravljano na sastancima Kriznog štaba?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa uglavnom je praćena političko-bezbjedonosna situacija u našoj opštini i raspravljeno je o mjerama sprovođenja ovoga plana, šta smo mi uradili na ovim tačkama po "Planu B".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Posle razgovora u Zvorniku o tome u kojoj meri je ispunjen plan, recite nam da li su rezultati tih razgovora poslani na gore, na republički nivo?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa mi smo imali po ovom planu obavezu samo da informišemo ukoliko se nešto krupno dešavalo po pitanju bezbjednosti i ja nisam te vodio kontakte prema štabu u republici, ne znam kako se on baš tačno odvijao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je Krizni štab u jednom trenutku u aprilu preformiran u privremenu vladu?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li može da se kaže da su svi članovi Kriznog štaba bili srpske nacionalnosti?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, mislim da je u Zvorniku bila jedna specifičnost da je na početku član Kriznog štaba i privremene vlade bio i jedan ugledni kardiolog iz Zvornika, gospodin Muhamed Jelkić, ali ja sam ga viđao u štabu i mislim da je on bio tu jer je primoran.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pogledajte, molim vas, dokazni predmet Tužilaštva broj 451, tabulator 4 i recite nam da li prepoznajete taj dokument?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta on predstavlja?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ovo je, ovo su zaključci od 22. decembra 1991. godine, između ostalog ovde su imena ljudi koji su izabrani u Krizni štab.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Spomenuli ste gospođu Biljanu Plavšić u vašem svedočenju, recite nam da li ste je u jednom trenutku, u proleće 1992. godine, sreli u opštini Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, ustvari u Kriznom štabu u zgradi "Alhosa" u Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada ste je tačno sreli?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: To je bilo dva puta, jednom dan, dva uoči početka sukoba u Zvorniku i dva, tri dana drugi put posle izbijanja sukoba u Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Želio bih da se sada usredsredimo na sastanak koji je održan pre izbivanja sukoba. Recite nam, molim vas, ko je još bio prisutan u Kriznom štabu u to vreme?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, bili su prisutni većina članova Kriznog štaba, bio je Pejić, Arkanov oficir, on je tad imao čin, major Pejić smo ga mi zvali.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je tamo bilo ukupno ljudi, otprilike?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa u čitavom štabu je bilo, ovaj, mnogo ljudi, ali u toj kancelariji gdje je ona sjedila možda sedam, osam ljudi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi bili prisutni tokom razgovora koji su održani u toj kancelariji?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, da jednim dijelom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam, molim vas, ukratko ispričate o čemu se razgovaralo u toj kancelariji u vašem prisustvu?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa mi smo je upoznali kakva je političko-bezbjedonosna situacija ovaj u Zvorniku, a ona se interesovala da li smo mi izvršili sve te pripreme po "Planu B" vezano za krizne situacije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta joj je rečeno?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa mi smo se malo u to vrijeme želeli da pohvalimo pred članom Predsjedništva BiH-a da smo uradili sve pripreme po "Planu B".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li je ona onda nešto rekla pošto je čula vaš izveštaj?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa ona je, to je bila još konfuzna situacija, ona je još uvijek bila i u Predsjedništvu u Sarajevu sa, zajedno sa našim članovima Predsjedništva, i rekla je da ćemo dalje biti u kontaktu i pratiti razvoj situacije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada skrećem vašu pažnju na sastanak u hotelu "Jezero" koji ste nam ranije opisali. Rekli ste da je sastanku prisustvovao i Arkan. Molim vas da nam sada navedete sve druge ljude koje znate, a koji su prisustvovali tom sastanku.

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: U hotel "Jezero" su bila dva sastanka, jedan je bio, na kome sam ja bio, gdje je pokušaj dogovora sa Muslimanima i tu je ispred srpske strane bio Grujić, Radić, Ivanović i jedan i drugi, ja, i bio je oficir JNA, tadašnji kapetan Dragan Obrenović. A sa bošnjačke strane, muslimanske je bio, ovaj, predsjednik SDA, bio je načelnik SUP-a Osman Mustafić, bio je šef TO Alija Kapidžić, bio je Izet Mehinagić, možda još neko, nisam baš siguran.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je Marko Pavlović prisutan?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ne, Marko Pavlović nije prisustvovao tom sastanku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada nekoliko pitanja o Arkanu. Jeste li vi imali kontakte sa Arkanom pre nego što je on došao u Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ne, ja sam prvi put čuo za njega na dva, tri dana prije, iz novina koje su izvještavale o događajima u Bijeljini.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam, molim vas, šta znate o Arkanovom prisustvu u Bijeljini, kako je do toga došlo, ako znate?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ne znam ništa o tome, stvarno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je tokom zauzimanja vlasti u Bijeljini... Da li ste vi u jednom trenutku otišli u Bijeljinu?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, ja sam otišao da se sastanem sa Arkanom u Domu kulture u Bijeljini, tamo su već bili konflikti, pucalo se po gradu i ja sam otišao do Doma kulture i čekao sam jedno sat, sat i po i onda se on pojavio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kad kažete on, mislite na Arkana?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sa kim je on tamo došao?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa on je došao u grupi nekih svojih boraca i vidio sam odjednom da su u Domu kulture gdje su, gdje je bio ručak za te borce, ovaj, svi su skočili na noge i stali mirno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kako ste, izvinjavam se, kako ste znali da treba da idete u Dom kulture da sretnete Arkana? Ko vam je rekao da ćete tamo da ga nađete?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Već sam ranije, ovaj, rekao, Kostić mi je rekao telefonom da odem u Bijeljinu, da napravim kontakt sa njim i da treba da obezbjedim logistiku, jer njegova jedinica prelazi u Zvornik i treba da se smesti negdje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete šta se dogodilo tokom tog sastanka u Domu kulture?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa faktički, ja sam mu rekao ko me je poslao, on me je kratko pitao kakva je situacija u Zvorniku i pozvao je jednog onižeg čovjeka i rekao mi da je to major Pejić i da će on voditi tu grupu ljudi koja treba da ide u Zvornik. Nije sve to trajalo možda dva, tri minuta, taj susret.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je rekao ko je Arkanovim ljudima dao zadatak da dođu u Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ne, nismo pričali o tome.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste videli registarske tablice na vozilu kojim je Arkan došao na taj sastanak?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, ovaj, on je iz Malog Zvornika prešao u Karakaj kod nas u štab i bile su tablice saveznog SUP-a, jer sam znao tada one, počinjale su sa "M", pa prvi broj je bio devetka, to je znak da je savezni SUP.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da bi to bilo sasvim jasno u zapisniku, recite nam tom prilikom kada ste videli Arkana i njegovo vozilo, to je bilo u Zvorniku, a ne u Bijeljini?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ja sam prvi put njegovo vozilo vidio u Zvorniku, u Bijeljini nisam vidio čime je došao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se dogodilo posle sastanka?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Jedinica njegova zajedno sa mnom je prešla Drinu skelom kod Badovinaca, prešli smo u Srbiju i zatim smo otišli u Banju Radalj gdje ima jedan hotel koji je udaljen od Zvornika jedno desetak kilometara.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je otprilike Arkanovih ljudi bilo, sa koliko Arkanovih ljudi ste prešli iz Bijeljine u Srbiju?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa to je bila jedna grupica od jedno dvadesetak ljudi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su u vreme kad su prelazili u Srbiju bili naoružani?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, imali su duge cijevi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A mesto koje ste opisali, rekli ste da ste išli u Banju Radalj, recite nam koliko ste putovali kroz Srbiju da bi ste došli do tog mesta?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa od ovoga mjesta gdje smo prešli skelom pa do Radalja, to je 50, 60 kilometara.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Tokom tog putovanja, prelaska granice u Srbiju i vožnje kroz Srbiju, da li ste u bilo kom trenutku videli uniformisane pripadnike policije Srbije?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ne, već je bio mrak, bilo je po noći, vožnja je bila po noći, nisam primjetio nikakve pripadnike policije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta se dogodilo kad ste stigli u Banju Radalj?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Oni su ostali, a ja sam otišao u Zvornik i sutradan, na nekom našem zajedničkom sastanku informisao ih da postoji grupa Arkanovih ljudi, od dvadesetak, u slučaju izbijanja sukoba koji su određeni tu da pomognu srpskom narodu, u slučaju izbijanja sukoba.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Taj sastanak koji ste imali sledećeg dana, da li je to bilo u Banji Radalj ili negde u Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ne, to je bilo u Zvorniku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Još jedno dodatno pitanje o onome šta ste videli u Bijeljini. Da li ste tokom vremena koji ste proveli u Bijeljini videli osobu po imenu Mauzer?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: U Bijeljini nisam vidio osobu zvanu Mauzer, nisam tad ni znao da postoji takva osoba.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se dogodilo posle sastanaka koji ste imali u Banji Radalj sa pripadnicima Arkanovih "Tigrova"?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ja nisam imao sastanak sa njima u Radalju, samo sam ih ostavio i oni su ostali tu, a kasnije je gospodin Pejić dolazio na sastanak Kriznog štaba, ali u Zvornik, nismo nikad imali sastanak u Radalju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: O čemu se razgovaralo na sastanku Kriznog štaba sa gospodinom Pejićem?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa kad su se oni smjestili u Radalj, već sutradan u Sapni je izbio sukob, ubijeno je nekoliko vojnika i onda je već razgovarano o pripremama za odbranu i za eventualni sukob.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam navedete članove Kriznog štaba koji su bili prisutni na tom sastanku sa majorom Pejićem?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa bili su svi članovi Kriznog štaba skoro, ovaj, sa ovoga spiska.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se dogodilo posle ovoga šta ste nam opisali, rekli ste da je ubijeno nekoliko vojnika? Da li se nešto dogodilo pošto je krizni štab saznao za taj događaj?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: To ubistvo vojnika se nekako potrefilo, čini mi se da tog dana ili narednog je proglašena suverena Bosna i Hercegovina i to ja nama bilo, ovaj, u to vreme potpuno neprihvatljivo i mi smo se po ovom "Planu B" izdvojili i formirali paralelnu vlast u Karakaju u fabrici, u fabrici "Alhos".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se dogodilo pošto ste formirali tu paralelnu vlast?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa vrlo brzo je, ovaj, desio se ovaj incident gde su pregovori propali u Malom Zvorniku i doneta je odluka da se Zvornik zauzme vojno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde je doneta odluka da se Zvornik zauzme vojnom silom?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa to je Arkan i ovaj Pejić koji je u ime njega rukovodio tu, naredili su Kriznom štabu da se ide u tu akciju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete da li ste vi bili prisutni kada je ta odluka donešena?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde je ta odluka donešena?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Donešena je u zgradi "Alhosa", u kancelariji koju je koristio direktor.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je to bilo?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa to je bilo, ja mislim da je to bio 7. april 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se dogodilo pošto je donešena ta odluka, da li je bilo još dodatnih razgovora o sprovođenju te odluke?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa počeli su da sustižu razni dobrovoljci, nama je naređeno da što više možemo skupimo ljudi iz sastava Teritorijalne odbrane i odluka je narednog dana osmog, ja mislim da je to bio 8. aprila ujutru, od možda 6.00 do 9.00 sprovedena.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači, ta je odluka donešena 7. aprila, odluka da se Zvornik vojno okupira. A sprovođenje te odluke počelo je u 6.00 ujutro sledećega dana, 8. aprila. Da li je to tačno?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Otprilike, prema mojim informacijama, ja sam tada bio povrijeđen i bio sam u papučama, faktički bio sam u štabu svo vrijeme, nisam bio na terenu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Spomenuli ste da su počeli da stižu dobrovoljci, odakle su to oni došli?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa uglavnom iz Srbije, mislim da je jedan dio bio i iz Bijeljine, jer tad sam prvi put vidio spomenutog gospodina Mauzera.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam date neku predstavu o tome koliko je dobrovoljaca stiglo iz Srbije?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa taj priliv je bio, ovaj, stvarno nekontrolisan, ali prema mojim informacijama, ovaj, više od stotine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ti dobrovoljci, da li su oni bili povezani sa nekim poznatim organizacijama ili grupama?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Prema mojoj informacija tada, sem grupe koju je imao Arkan, ovi ostali tada nisu imali grupe, bili su sporadični slučajevi, pojedinačni slučajevi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate da li su ti ljudi koji su došli u Zvornik došli sa ličnim naoružanjem ili im je oružje podeljeno pošto su došli?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Znam da im je dijeljeno oružje u štabu TO, u "Alhosu".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pošto je 7. aprila donešena odluka, koliko dugo posle tog trenutka su dobrovoljci počeli da dolaze u opštinu Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa oni su iz... Neke grupe su već i ranije bile, od samih izbijanja konflikta, ali u roku od 24, 48 sati počeli su dolasci.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite Pretresnom veću, molim vas, kako je došlo do vojnog zauzimanja Zvornika?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa ja ono što mogu da kažem, bio sam proveo, to jutro sam proveo u štabu, bio sam povrijeđen i bio sam u papučama, samo se čulo, pošto je to blizu, i ovaj, dobio sam informacije da su jedinice Teritorijalne odbrane i dobrovoljaca zauzele Zvornik i stavile ga pod srpsku kontrolu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li je u to bila uključena JNA ili da li je ona pružila podršku vojnoj okupaciji Zvornika?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Za samu... Za tu akciju, ovaj, nemam informacije da je JNA učestvovala u samom napadu tog prvog dana na Zvornik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je Jugoslovenska narodna armija posle prvog dana u nekom trenutku ipak bila umešana u napad na Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Poznato mi je da je kod... Kasnije dvadesetak dana kod zauzimanja Kule koja se nalazi iznad hidrocentrale Mali Zvornik, da je jedna jedinica iz Jugoslavije učestvovala u zauzimanju Kule.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ljudi za koje ste rekli da su dobrovoljci, da li su oni posle početnog zauzimanja Zvornika počeli da formiraju organizacije koje su mogle jasno da se razlikuju?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, poznato je da su se oni posle grupisali u pojedine formacije koje su otprilike dobijale imena po njihovim vođama i uglavnom je poznato da je, neki su inkorporirani u policiju, a neki u TO.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete imena tih grupa, ukoliko možete da ih se setite?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa ja sam čuo za nekoliko, ali poznato je bilo da je ova Glumićeva jedinica bila u policiji, a u TO je bila Žučina jedinica, Pivarskog, Niškog, "Beli orlovi", možda još neki ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li znate puno Žučino ime, iz te Žučine jedinice?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa ja, pročitao sam posle u novinama, do tad nisam znao, sad znam, on se zove Vojin Vučković.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde su ti ljudi koji su došli u Zvornik i učestvovali u napadu na Zvornik bili smešteni, gde su odseli?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa bilo je raznih lokacija, ali znam da su neki bili smešteni u Karakaju dole u nekim slobodnim barakama. Kasnije su neki zauzimali slobodne, ovaj, muslimanske kuće koje su bile prazne, uglavnom brigu za njihov smještaj je imala TO.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je uspostavljena autobuska veza da bi se oni transportovali iz Srbije u Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa autobuska veza nije nikad ni prekidana faktički, jer je linija od Malog Zvornika uvijek funkcionisala prema Beogradu i gore prema Užicama, jer je to bila ipak teritorija koja nije bila zahvaćena ratom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A ko je bio odgovoran za plaćanje autobusa koji su transportovali dobrovoljce?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Poznato mi je da je privremena vlada plaćala prevozna sredstva koja su dovozila dobrovoljce.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su ljudi koje nazivate dobrovoljcima nekad dobili novac od opštine za njihovo učestvovanje u zauzimanju Zvornika?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, oni su redovno isplaćivani kao i svi pripadnici TO i policije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pogledajte sada, molim vas, dokazni predmet Tužilaštva broj 451, tabulator 5. Taj se dokument ustvari sastoji od nekoliko dokumenata, ja vas molim da ih pogledate i da nam kažete da li prepoznajete te dokumente.

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, ovo je dokument kojim privremena vlada daje platu za pripadnike jedinice TO koja je delovala u Žučinoj jedinici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada, molim vas, pogledajte ekran ispred vas na kojem ćete da vidite jedan od tih dokumenata. Molim vas da nam pročitate imena označena crvenom oznakom.

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ovdje ništa nije označeno crvenom oznakom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pogledajte brojeve 41 i 44 na ekranu.

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, pod brojem 41 je Vučković Vojin - Žuća i pod brojem 44 je Vučković Duško.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je jedan od te dvojice Žuća kojeg ste spominjali u vašem ranijem svedočenju?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, pod brojem 41.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se ti dokumenti vrate i da se svedoku pokaže dokazni predmet 451, tabulator pod brojem 6. Dok čekamo da dobijete taj dokumenat recite nam sledeće, spomenuli ste kapetana Dragana Obrenovića. Da li je kapetan Obrenović nekad prisustvovao sastancima Kriznog štaba?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Kapetan Dragan Obrenović nije prisustvovao sastancima Kriznog štaba do početka rata, a od početka rata, dok sam ja bio član Kriznog štaba, prisustvovao je na sastancima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je prisustvovao tim sastancima, da li je još uvek bio pripadnik JNA?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, Dragan Obrenović je još uvijek bio pripadnik JNA, dok nije osnovana Vojska Republike Srpske.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li je bio prisutan na sastancima Kriznog štaba kada se razgovaralo o sprovođenju "Plana B"?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa kažem, bio je prisutan svo vreme od početka izbijanja rata pa do, dok sam ja bio član Kriznog štaba, tad se, uvijek se govorilo o provođenju "Plana B".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je primao platu od opštine Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, iz ovog dokumenta je vidljivo da je Dragan Obrenović primao platu kao pripadnik TO opštine Zvornik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi mislite na dokument pod tabulatorom broj 6, dokaznog predmeta Tužilaštva broj 451? Molim vas da nam opišete o kakvom je dokumentu reč.

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa to je isplata za mjesec maj, za Dragana Obrenovića, a dokument je odobrio Marko Pavlović ispred TO.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada bih vam skrenuo pažnju na ono šta vam je poznato o odnosu, vezi između Arkana i JNA i onome šta ste vi u tom smislu mogli da zapazite za vreme zauzimanja Zvornika?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa situacija je bila, svi mi koji smo bili u Kriznom štabu, uključujući i Dragana Obrenovića koji je bio oficir JNA, ustajali smo i stajali mirno pri svakom ulasku Arkana i njegovog oficira, ovoga Pejića koji je komandovao Zvornikom. I bilo je još nekih vojnih oficira, ali nama je bilo začuđujuće, svi su oni stajali mirno na svaki ulazak i izlazak Arkana.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste ikada razgovarali sa Branom Grujićem o incidentu koji se dogodio između pukovnika Miloševića i Arkana?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, jednom prilikom je Grujić rekao da je Arkan išamarao pukovnika Miloševića.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je u jednom trenutku Arkan otišao sa područja opštine Zvornik?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, on je ukupno u Zvorniku boravio dva puta po jedno sat, dva.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pošto je on otišao iz Zvornika, da li je dužnost načelnika Teritorijalne odbrane preuzeo Marko Pavlović?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se svedoku sada pokaže dokazni predmet broj 451, odnosno dokument pod tabulatorom 7. To su tri dokumenta koja ćemo da pokušamo brzo da pređemo, pa ću da zamolim da ih sva tri stavite pred svedoka. Gospodine, molim vas, prepoznajete li dokument pod tabulatorom broj 7, dokaznog predmeta Tužilaštva broj 451? Šta je to?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, ovo je odluka o formiranju komande TO Srpske opštine Zvornik gde se za komandanta imenuje Pavlović Marko, a imenovao ga je Grujić, kao predsjednik privremene vlade.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada ću da zamolim da se svedoku pokaže dokument pod tabulatorom 8 istog dokaznog predmeta. Recite nam prepoznajete li ovaj dokument?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta je to?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: To je formiranje jedinstvene Vojno-teritorijalne komande Srpske opštine Zvornik, gdje se u članu 3 za komandanta VTO oblasti imenuje Marko Pavlović, a imenuje ga gospodin Branko Grujić kao predsjednik privremene vlade.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na kraju, pogledajte dokument pod tabulatorom broj 9, još uvek dokazni predmet Tužilaštva broj 451 i recite nam prepoznajete li ovaj dokument?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, to je objavljeno, svi ovi dokumenti su objavljeni u službenom biltenu, to je naredba o zabrani iznošenju hrane iz kruga sjedišta privremene vlade, gdje je pored privremene vlade, samo Marko Pavlović ima još odobrenje da može odobriti takvo iznošenje hrane, i ovo je 14. aprila 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, završio sam sa tim dokaznim predmetima. Gospodine, da li vam je poznata jedinica pod imenom Zvornička brigada?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kada je ona formirana?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa ona je formirana faktički od, kada se osnovala Vojska Republike Srpske, mislim da je to bilo negdje krajem maja 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je bio prvi komadant te jedinice?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Nekoliko zapovjednika se mijenjalo, mislim da je bio Blagojević, Petković Dragan i Bosančić, u 1992. godini nekoliko se mijenjalo komandanata.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je na kraju jedna osoba na tom položaju ostala duže vreme i ko je to bio?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, od kraja 1992. godine, pa sve do završetka rata, ovaj, komandant Zvorničke brigade je bio Vinko Pandurević.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste maločas identifikovali nekoliko dokumenata kojima se Marku Pavloviću daje vlast nad Teritorijalnom odbranom Zvornika. Koliko je dugo trajalo njegovo komandovanje Teritorijalnom odbranom Zvornika?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa to je negdje, od odlaska Arkana iz Zvornika on je preuzeo komandu nad TO, pa sve do njegovog hapšenja, negdje verovatno u julu 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko ga je uhapsio?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Uhapsila ga je specijalna jedinica policije Republike Srpske.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A znate li šta se na kraju sa njim dogodilo, na osnovu kojih optužbi je on uopšte uhapšen?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Nije mi to poznato, samo znam da je bio jedno vrlo kratko vrijeme, dva, tri dana, zatvoren u zatvoru Bijeljina i poslije toga je pušten na slobodu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Za vreme vojnog preuzimanja Zvornika, da li su tamo bili neki pripadnici Teritorijalne odbrane iz Srbije, a ne iz Zvornika?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, bilo je i dobrovoljaca iz Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja sada ne govorim o dobrovoljcima koje ste već spomenuli, ja govorim o formalnim, službenim pripadnicima Teritorijalne odbrane odnosno jedinica Teritorijalne odbrane u Srbiji.

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Nije mi poznato da je bilo ko učestvovao aktivno, sem u logističkoj funkciji koju smo imali sa štabom TO iz Malog Zvornika.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada ću da vas zamolim da pogledate dokument pod tabulatorom 10, istog dokaznog predmeta broj 451. Pogledajte taj dokument i recite nam da li prepoznajete o čemu se radi?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, ovdje iz dokumenta vidimo da je ovo plata za mjesec april za dobrovoljce Bogičeve jedinice iz Loznice.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ta Loznica je u Srbiji?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Te ljude vi nazivate dobrovoljcima. Da li bi bilo ispravno da se kaže da je reč o pripadnicima Bogičeve jedinice, koja je zapravo bila jedinica Teritorijalne odbrane?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, Bogičeva jedinica, ali su oni kasnije vrlo brzo ušli i bili su jedno vrijeme i u sastavu policije Republike Srpske.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Osim Marka Pavlovića, da li je u julu uhapšen još neko u Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, uhapšeni su još neki od ovih vođa jedinica, poznato mi je da je uhapšen Žuća i njegova jedinica, Niški i njegova jedinica i još neke.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ko je bio na čelu specijalne policijske jedinice koja ih je uhapsila?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Bio je Miljenko Karšik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zašto su oni uhapšeni?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa otprilike, ovaj, pravili su već nered po gradu i nisu se više mogli kontrolisati.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada pogledajte dokument pod tabulatorom 11, još uvek dokazni predmet 451. Prepoznajete li ovaj dokument i ako ...

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I ako da, šta je to?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa ovo je račun od, kojim privremena vlada plaća prevoz dobrovoljaca nekom privatnom prevozniku iz Sopot, iz Srbije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li iz ove potvrde vidimo gde su transportovani ti ljudi?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, oni su iz Beograda doveženi u Zvornik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Prema ovoj potvrdi, koliko je novca trebalo da se isplati autobuskoj kompaniji?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ovde piše da je to 80.000 dinara, ali bila je inflacija i ne znam sad koliko je to sad realno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li makar otprilike da nam kažete kolika je vrednost bila 80. 000 dinara u nemačkim markama?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ja mislim da to niko ne zna sad, bila je stvarno ogromna inflacija i ne bih to mogao reći.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Spomenuli ste dve posete gospođe Plavšić Zvorniku. Kada je došlo do njene druge posete Zvorniku, tokom proleća 1992. godine?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa, to je bilo nakon dva, tri dana pošto su Srbi kontrolisali Zvornik.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde je ona stigla, u koju je konkretno zgradu došla?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Ona je došla u zgradu "Alhosa" gdje je bio Krizni štab i ja sam trenutno bio tu jedini od Kriznog štaba, jer sam bio u papučama, nisam mogao izlaziti napolje. I sa njom je u društvu bila i princeza Jelisaveta Karađorđević.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I šta se tada dogodilo po njihovom dolasku u "Alhos"?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa mi smo čekali da se skupe, ovaj, članovi Kriznog štaba i znam da smo otišli na ručak pre toga, dok se ne skupe članovi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste tokom ručka sa njom razgovarali o onome šta se dogodilo u Zvorniku?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, ja o onome što sam znao informisao sam je kakva je situacija u Zvorniku nakon preuzimanja i stavljanja pod kontrolu od strane Srba Zvornika i ona se interesovala koliko sprovodimo planove i kako smo organizovani. U principu, bila je razmena informacija jedna.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je dala neke informacije o tome šta se događalo u drugim opštinama u Bosni?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Bilo je dosta haotično stanje i pričali smo tako o svemu, ali ništa bitno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste u jednom trenutku vi bili zajedno sa njom, a prisutan je bio i major Pejić?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da, po povratku u štab, ovaj, ja sam je dopratio do kancelarije gdje je bio Krizni štab i ona je se izljubila sa majorom Pejićem i dalje održala sastanak sa dijelom Kriznog štaba, ali ja tu nisam prisustvovao tom sastanku.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Rekli ste da se izljubila sa majorom Pejićem. Konkretno, kako su se pozdravili?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Opišite nam tačno kako su se pozdravili?

SVEDOK B-024 – ODGOVOR: Pa pozdravili su se kao neko ko se srdačno pozdravlja, kod nas je u Srba takav običaj kad nekog dobro poznajete, onda kad se vidite, onda se izljubite.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, sada prelazim na drugu temu.

SUDIJA MEJ: U redu, ovo je pravi trenutak da prekinemo. Samo napominjem da moramo da razmotrimo kako ćemo da radimo u ponedjeljak. Koliko vam još treba sa ovim svedokom, koliko mislite da će vam trebati da završite glavno ispitivanje?

TUŽILAC GRUM: Negde između 30 i 40 minuta.

SUDIJA MEJ: Da, to bi bilo nešto više od dva sata. A sada svedok koji se vraća u ponedjeljak, da li bi njega trebalo prvo da saslušamo, da li imate neko mišljenje u vezi toga?

TUŽILAC GRUM: Ne, to ostavljamo vama da odlučite.

SUDIJA MEJ: U redu, onda ćemo u tom slučaju ubaciti De La Brosa za ostatak njegovog unakrsnog ispitivanja koje bi trebalo da potraje, ako se dobro sećam, oko sat i po. Dakle, to će da bude prvi deo naše sednice i onda ćemo posle toga da nastavimo sa ovim svedokom. Dakle, gospodine Miloševiću, u ponedjeljak ujutro kada se vratite u sudnicu, osim ako ne dođe do nečeg neprivrednog, ovde ćete da zateknete gospodina de la Brosa, kako biste mogli da završite unakrsno ispitivanje, a onda ćemo da nastavimo sa ovim svedokom. Gospodine svedoče B-024, ja ću da vas zamolim da se vratite na Sud u ponedjeljak ujutro i nadam se da ćemo moći da završimo sa vašim iskazom. Prekidamo raspravu do ponedjeljka.

Fond za humanitarno pravo